

OPINNÄYTETYÖ

Koulunuorisotyö kotoutumisen tukena Naantalissa

Riina Laakso & Meeri Laiho

Yhteisöpedagogi

(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika

(4/2025)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi nuoriso- ja järjestötyö

Tekijät: Riina Laakso ja Meeri Laiho
Opinnäytetyön nimi: Koulunuorisotyö kotoutumisen tukena Naantalissa
Sivumäärä: 49 ja 8 liitesivua
Työn ohjaaja: Anna Pikala
Työn tilaaja: Naantalin nuorisopalvelut

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitkä tekijät ovat oleellisia maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemisessa. Kehittämistyön tulosten pohjalta tavoitteena oli kehittää Naantalin koulunuorisotyölle konkreettisia ja suunnitelmallisia toimintoja sekä menetelmiä kotoutumisen tukemiseksi maahan muuttaneille nuorille. Työn tilaajana toimi Naantalin nuorisopalvelut. Opinnäytetyön kohderyhmänä on Naantalissa opiskelevat yläkouluiikäiset nuoret.

Opinnäytetyön tietoperustassa avattiin opinnäytetyön kannalta keskeisimpiä käsitteitä: moninaisuus nuorisotyössä, kotoutuminen, koulunuorisotyö sekä osallisuus kotoutumisen näkökulmasta. Menetelmät, joita opinnäytetyössä käytettiin olivat kysely, benchmarkkaus sekä ideatyöpaja. Kysely toteutettiin Naantalin kaupungilla työskenteleville henkilöille, joiden työnkuva edistää kotoutumista. Benchmarkkaus toteutettiin Naantalin lähikuntiin haastattelemalla kolmea työntekijää sekä tutustumalla toisen kunnan kotouttamisohjelmaan. Ideatyöpaja toteutettiin nuorille, jotta nuorten oma ääni pääsi kuuluviin ja heidän näkökulmat tulivat nähtyksi. Opinnäytetyön menetelmien avulla etsittiin vastauksia kehittämistyön kehittämiskysymyksiin.

Opinnäytetyön pohjalta nousseiden tulosten perusteella voidaan todeta kotoutumisen tukemisen rakentuvan viidestä eri tekijästä. Maahan muuttaneiden nuorten yhdenvertaisuuden kokemus, yksilöllisen kohtaamisen sekä niiden pohjalta syntyvien erilaisten menetelmien hyödyntäminen työssä, moniammatillinen yhteistyö ja yhteiskunnan vastuu on oleellinen pohja maahan muuttaneen nuoren kotoutumisen onnistumisen kannalta.

Opinnäytetyön tulosten pohjalta syntyi tuotoksena huoneentaulu sekä yksilöllisen kohtaamisen tukimateriaali, jota Naantalin koulunuorisotyöntekijät voivat hyödyntää oman työnsä tukena maahan muuttaneiden nuorten koutumisen tukemisessa. Tuotosta voi hyödyntää koulunuorisotyöntekijöiden lisäksi muut, jotka työskentelevät maahan muuttaneiden nuorten kanssa.

Asiasanat: nuorisotyö, kotoutuminen, yläkoulu, kohtaaminen, yhdenvertaisuus, nuoret

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in NGO and Youth Work, Bachelor's Degree

Author: Riina Laakso and Meeri Laiho
Title: School youth work to support integration in Naantali
Number of pages: 49 and 8 attachment pages
Supervisor(s): Senior Lecturer Anna Pikala
Commissioned by: The Youth Services of the City of Naantali

The purpose of this thesis was to identify the key factors that support the integration of migrant young people. Based on the development work outcomes, the goal was to create concrete and systematic activities and methods to support the integration of migrant youth within school youth work in Naantali. The work was commissioned by the Youth Services of the City of Naantali and the target group was lower-secondary- school-aged youth studying in Naantali.

The theoretical sector explores the key concepts relevant to the topic, including diversity in youth work, integration, school youth work, and participation from the perspective of integration. The methods used included a survey, benchmarking and an idea workshop. The survey was conducted with professionals in Naantali whose roles involve promoting integration. Benchmarking was carried out through interviews with three employees from neighbouring municipalities and by reviewing another municipality's integration programme. The idea workshop was carried out with young people to ensure that their perspectives were heard and included. These methods helped address the development questions of the thesis project.

The findings indicate that successful integration support is based on five key elements. These include the migrant young person's experience of equality, being met as an individual, the use of diverse methods based on these encounters, multidisciplinary cooperation and society's responsibility in the integration process.

The thesis produced two separate materials: a room chart and support material for individual encounters. These materials can be used by school youth workers in Naantali to strengthen their support for the integration of migrant youth. In addition to school youth workers, the materials may be applied by other professionals working with young people who have migrated.

Keywords: youth work, integration, lower secondary school, encounter, equality, young people

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	NAANTALIN NUORISOPALVELUT.....	8
3	KOTOUTUMISEN TUKEMINEN YLÄKOULUSSA.....	10
	3.1 Moninaisuus nuorisotyössä.....	10
	3.2 Kotoutuminen	13
	3.3 Koulunuorisotyö	14
	3.4 Osallisuus kotoutumisen näkökulmasta.....	16
4	MENETELMÄT	18
	4.1 Kysely	18
	4.2 Benchmarkkaus.....	20
	4.3 Ideatyöpaja.....	22
	4.4 Aineiston analysointimenetelmät.....	23
5	KEHITTÄMISTYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	26
	5.1 Hyvän tieteellisen käytännön mukainen toiminta.....	26
	5.2 Kehittämistyön tekijöiden toiminta	27
6	TULOKSET JA ANALYSOINTI.....	30
	6.1 Yhdenvertaisuus.....	30
	6.2 Yksilön kohtaamisen merkitys.....	32
	6.3 Moniammatillinen yhteistyö	34
	6.4 Menetelmien merkitys kotoutumisen tukena.....	35
	6.5 Yhteiskunnan vastuu kotoutumisen tukemisessa.....	37

7	MATERIAALI KOULUNUORISOTYÖN TYÖN TUEKSI MAAHAN MUUTTANEIDEN NUORTEN KOTOUTUMISEN TUKEMISEKSI.....	40
8	LOPUKSI	44
	LÄHTEET.....	50
	LIITTEET.....	56

1 JOHDANTO

Maahan muuttaneiden määrä on noussut Suomessa viime vuosien aikana huomattavasti ja se on tällä hetkellä tilastohistorian mukaan korkein (Tilastokeskus 2024). Salwan Ghazi kertoo 21.4.2024 julkaistussa Ylen artikkelissa oman kokemuksensa maahan muuttamisesta ja sen haasteista. Hän tuo artikkelissa esiin maahan muuttaneiden kokemia kulttuurishokkia ja siihen liittyviä haasteita. Chazi korostaa monikulttuurisuuden tärkeyttä sekä rikkautta. Hänen mukaansa myös suomalaisten on tärkeää oppia ymmärtämään muiden kulttuureita. Ghazi korostaa, ettei maahan muuttaneita perheitä saa jättää yksin. Perheet tarvitsevat tukea vaikeisiin tilanteisiin ja useimmilla on ennakkoluuloja sekä pelkoa Suomen viranomaisia, kuten poliisia ja lastensuojelua kohtaan. (Korpela 2024.) Tässä opinnäytetyössä tavoitteenamme oli selvittää, mitkä tekijät ovat oleellisia maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemisessa ja haasteiden ratkaisemisessa. Tavoitteenamme on kehittää Naantalín koulunuorisotyölle konkreettisia toimintoja sekä menetelmiä kotoutumisen tukemiseksi maahan muuttaneille nuorille.

Tämän opinnäytetyön tilaajana toimii Naantalín nuorisopalvelut sekä perusopetuksen yläkoulut Naantalissa. Naantalín kouluissa työskentelee kaksi koulunuorisotyöntekijää, joista toinen on tämän opinnäytetyön toinen tekijä. Tällä hetkellä koulunuoristyöllä ei ole olemassa olevaa toimintamallia maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemiseksi yläkouluissa.

Tässä opinnäytetyössä tarkoituksenamme on selvittää, millaisia jo olemassa olevia kotoutumisen tukemisen toimintamalleja Naantalín kaupungilla on. Lisäksi tarkoituksenamme on selvittää, miten koulunuorisotyöntekijä pystyy omassa työssään tukemaan maahan muuttaneiden nuorten kotoutumista. Opinnäytetyön kehittämisaie syntyi aidosta tarpeesta sekä havainnoista, joita toinen opinnäytetyön tekijöistä havainnoi omassa työssään Naantalín koulunuorisotyöntekijänä. Työsuhteen alkaessa hän nosti keskustelussa esiin toiveen tehdä opinnäytetyön Naantalín nuorisopalveluille ja erityisesti koulunuorisotyöhön. Tämän jälkeen aloimme toisen Naantalín koulunuorisotyöntekijän kanssa keskustelemaan ja pohtimaan sopivaa aihetta opinnäytetyölle. Toiveenamme opinnäytetyölle oli, että aiheelle ja kehitystyölle on aito tarve. Työn tilaaja korosti, että on ensiarvoisen tärkeää saada maahan muuttaneet nuoret tuntemaan itsensä tervetulleiksi sekä yhdenvertaisiksi muiden nuorten kanssa. Tästä opinnäytetyöstä syntyvä tuotos menee Naantalín koulunuorisotyön työn tueksi ja työkaluksi.

Koulunuorisotyöntekijän rooli maahan muuttaneen nuoren tukemisessa on tärkeä, sillä koulu-terveyskyselyiden mukaan erityisesti maahan muuttaneet nuoret kokevat haastetta keskustella

omien vanhempien kanssa useammin kuin kantasuomalaiset nuoret. Maahan muuttaneet nuoret kokevat muita enemmän koulukiusaamista ja he ovat useimmin vailla omaa kaveriporukkaa. Tutkimuksen mukaan maahan muuttaneet nuoret harrastavat muita vähemmän ja heiltä puuttuu säännöllinen vapaa-ajan toiminta. (Thl 2024a.)

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää toimintamuotoja sekä menetelmiä, joiden avulla koulunuorisotyö voi tukea maahan muuttaneiden nuorten kotoutumista Naantalissa. Tarkoituksena on rakentaa toimintapohja koulunuorisotyöhön, jonka avulla voidaan tehdä suunnitelmallista sekä konkreettista työtä kotoutumisen tueksi. Tällä hetkellä koulunuorisotyöntekijän tuki ja toiminnot kotoutujien tukemiseksi ovat vähäisiä ja tavoitteena on, että tämän opinnäytetyön avulla koulunuorisotyön työnkuvaan löytyy toimiva toimintapohja kotoutumisen tukemiseksi. Opinnäytetyön tilaaja esitti toiveen, että opinnäytetyöstä syntyy tuotos, jota koulunuorisotyö voi konkreettisesti hyödyntää työssään. Opinnäytetyön tavoitteet on sidottu kehittämiskysymyksiin ja ne pysyvät mukana koko opinnäytetyöprosessin aikana. Kehittämiskysymykset rakentuivat yhdessä työn tilaajaan sekä opinnäytetyön ohjaajan kanssa opinnäytetyöyhteistyöpalaverissa. Käytimme opinnäytetyössämme menetelminä kyselyä, benchmarkkausta sekä ideatyöpajaa. Menetelmät, joita käytimme opinnäytetyössä ovat rakentuneet näiden kehittämiskysymysten myötä.

Kehittämiskysymyksemme opinnäytetyössä ovat:

1. Mitä jo nyt tehdään Naantalissa nuorten kotoutumisen tueksi?
2. Millaisia koulunuorisotyön muotoja voidaan käyttää kotoutumisen tukena?
3. Miten maahan muuttaneet nuoret kokisivat itsensä yhdenvertaisiksi muiden kanssa?

Tässä opinnäytetyössä kerromme ensin kehittämistyömme tilaajasta sekä koulunuorisotyön työnkuvasta. Avaamme kehittämistyömme keskeisimmät käsitteet, mitä menetelmiä kehittämistyössä käytimme ja opinnäytetyön eettisen ja luotettavuuden toimintaperiaatteet. Opinnäytetyön lopussa avaamme kehittämistyöstä syntyneet tulokset sekä niiden analysoinnin ja esittelemme opinnäytetyöstä syntyneen tuotoksen. Viimeisenä pohdimme kehittämistyömme kokonaisuuden onnistumista.

2 NAANTALIN NUORISOPALVELUT

Naantalin nuorisopalvelut tuottaa Naantalissa monipuolisesti erilaisia toimintoja nuorille. Naantalin nuorisopalveluiden alla työskentelee nuoriso-ohjaajat, koulunuorisotyö sekä etsivä nuorisotyö. Nuorisotyötä toteutetaan Naantalissa laaja-alaisesti erilaisissa toimintaympäristöissä kuten kouluissa, kirjastossa, nuorisotilalla sekä erilaisten retkien ja tapahtumien muodossa. (Naantali 2024c.) Koulunuorisotyö Naantalissa on nuorten tarpeisiin pohjautuvaa työtä, jota toteutetaan koulun arjessa. Työ on ennaltaehkäisevää ja sen avulla pyritään vahvistamaan nuorten osallisuutta koulun arjessa. Koulunuorisotyöntekijät ovat osa koulun henkilökuntaa ja työtä tehdään yhteistyössä opettajien sekä oppilashuollon, erityisesti kuraattoreiden kanssa. Nuoret voivat kohdata koulunuorisotyöntekijöitä Naantalissa matalalla kynnyksellä, eikä koulunuorisotyöntekijöillä ole arviointivastuuta nuorista koulussa. (Naantali 2024a.)

Koulunuorisotyöntekijän työnkuva lähtee nuorten tarpeista ja hän on koululla turvallinen aikuinen, jolla on aikaa kohdata ja tukea nuoria. Koulunuorisotyö on ennaltaehkäisevää ja työtä tehdään yhteistyössä koulun kanssa. Koulunuorisotyöntekijä voi järjestää koululla erilaisia välituntitoimintoja, suunnitella, kehittää ja järjestää erilaisia toimintoja kuten, teematunteja esimerkiksi vihapuheesta tai sosiaalisesta mediasta. Näiden lisäksi koulunuorisotyöntekijä suunnittelee ja toteuttaa jatkoryhmytyksiä luokille, ryhmätykset voivat olla koko luokalle tai pienryhmissä. (Moilanen 2024, 11.) Koulunuorisotyöntekijällä on yläkouluissa tärkeä rooli kotoutumisen tukemisessa, sillä hänellä on mahdollisuus antaa työaikaansa yläkoulua käyville kotoutujille, toimia heille turvallisena aikuisena ja linkkinä vapaa-ajan toimintoihin. Koulunuorisotyöntekijän on tärkeää tukea maahan muuttaneita nuoria yhtä lailla kuin kantasuomalaisiakin. On tärkeää, että maahan muuttanut nuori saa tukea ja kannustusta löytämään omia kiinnostuksen kohteita ja heidän kohtaamisessansa on ensiarvoisen tärkeää kohdata jokainen nuori omana itsenään, ilman ennako-oletuksia kunkin nuoren tilanteesta. Maahan muuttaneet nuoret tarvitsevat tukea myös terveyden ylläpitämiseen, joka pitää sisällään niin fyysisen kuin psyykkisenkin hyvinvoinnin osa-alueet. Nämä pitää sisällään esimerkiksi sosiaalisten suhteiden luomisen sekä ylläpitämisen. (Thl 2024a.)

Koulunuorisotyötä toteutetaan Naantalissa kahdessa perusopetuksen yläkoulussa, Suopellon yläkoulussa sekä Maijamäen yläkoulussa ja lisäksi Velkuan yhtenäiskoulussa (Naantali 2024e). Maijamäen yläkoulussa oppilasmäärä on noin 400 ja se on Naantalin yläkouluista suurempi. Maijamäen yläkoulussa toimii LuMa-luokka, jossa opetusta painotetaan luonnontieteisiin sekä

matematiikkaan, KiRi-luokka, joka on englannin kielirikasteinen luokka sekä joustavan perusopetuksen JoPo-luokka. (Naantali 2024b.) Suopellon yläkoulun oppilasmäärä on noin 280 ja koulussa on yksi erityisopetuksen pienryhmä (Naantali 2024d). Kummassakaan Naantalin perusopetuksen yläkoulussa ei ole tällä hetkellä valmistavan opetuksen VALMO-luokkaa, joka on perusopetukseen valmistava luokka. VALMO-luokassa opiskelee usein oppilaat, joiden äidinkieli ei ole suomen tai ruotsin kieli. (Turku 2024). Naantaliin muuttaneille maahan muuttaneille nuorille tarjotaan kymmenen kuukauden VALMO-jaksoa, joka järjestetään Naantalissa tai lähikunnissa. Tämän jälkeen maahan muuttanut nuori siirtyy opiskelemaan perusopetuksen kotiluokkaan, jossa tarjotaan nuorelle tarvittavaa tukea. (Naantalin kaupungin kotoutumisohjelma 2023, 12.)

Tarve kehittämistyölle

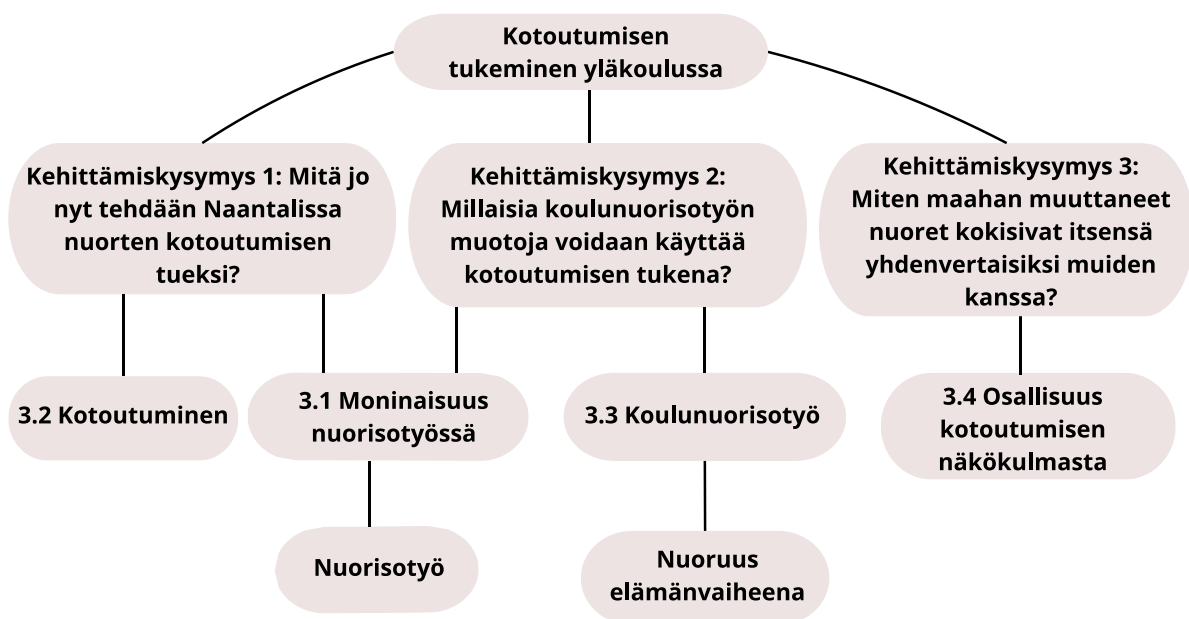
Naantalin nuorisopalveluilla on tunnistettu selkeä tarve kehittää toimintamalleja koulunuorisotyölle, joilla voidaan edistää maahan muuttaneiden nuorten kotoutumista. Tilaaja nosti esille tarpeen luoda konkreettisia menetelmiä, joilla koulunuorisotyö voisi tukea kotoutujia entistä suunnitelmallisemmin ja systemaattisemmin. Tilaaja piti erityisen tärkeänä, että koulunuorisotyö pystyisi tarjoamaan maahan muuttaneille nuorille ympäristön, jossa he voivat tuntea itsensä tervetulleiksi ja yhdenvertaisiksi muiden nuorten kanssa. (Laurila 2024.)

Toinen opinnäytetyömme tekijöistä on omassa työssään havainnut, että Naantalin koulunuorisotyöllä ei ole tällä hetkellä olemassa olevaa toimintamallia erityisesti maahan muuttaneiden nuorten kanssa työskentelyyn yläkouluissa. Koulunuorisotyöntekijä kohtaa maahan muuttaneita nuoria yhdenvertaisesti muiden nuorten kanssa sekä on kohdentanut kouluilla järjestettävien kerhojen mainontaa erityisesti maahan muuttaneille nuorille. Haasteena on ollut maahan muuttaneiden nuorten osallistumattomuus tarjottuihin kerhotoimintoihin koulupäivän aikana.

Naantalissa maahan muuttaneiden määrä on alhaisempi verrattuna Varsinais-Suomen keskiarvoon (Naantalin kaupungin kotouttamisohjelma 2023, 6). Toinen opinnäytetyömme tekijöistä on omassa työssään Naantalin koulunuorisotyöntekijänä havainnut, että maahan muuttaneiden nuorten vähäinen määrä Naantalin yläkouluissa on yksi tekijä, miksei Naantalin koulunuorisotyöllä ole kotoutumisen tukemiseksi olemassa toimintamallia. Maahan muuttaneiden nuorten integroituminen muiden oppilaiden kanssa on ollut haasteellista muun muassa heikon kielitaidon takia.

3 KOTOUTUMISEN TUKEMINEN YLÄKOULUSSA

Tässä luvussa tarkastelemme opinnäytetyömme keskeisimpiä käsitteitä, jotka ovat olennaisia kehittämistyömme kannalta. Lisäksi avaamme tässä luvussa, miten nämä käsitteet ilmenevät Naantalín koulunuorisotyössä. Alaluvuissa käsittelemme seuraavia käsitteitä: moninaisuus nuorisotyössä, koulunuorisotyö, kotoutuminen sekä osallisuus kotoutumisen näkökulmasta. Alla olevassa kuviossa (kuvio1) kuvaamme, miten käsitteet liittyvät kehittämiskysymyksiin.

Kuvio 1: Tietoperustan yhteys kehittämiskysymyksiin

3.1 Moninaisuus nuorisotyössä

Nuorisotyö

Nuorisotyö on laaja-alaista nuorten parissa tehtävää työtä. Nuorisotyön tavoitteena on vaikuttaa nuoren elämään monialaisesti. Sen avulla pyritään tukemaan nuoren mahdollisuuksia vaikuttaa oman elämänsä kulkuun. Nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuoren itsenäistymistä, osallisuutta sekä kasvua. Nuorisotyö vaikuttaa nuoren oman elämän lisäksi yhteiskunnallisesti esimerkiksi lisäämällä nuorten osallisuutta ja vahvistamalla heidän hyvinvointiaan. Nuorisotyötä voidaan toteuttaa niin yksilö- kuin ryhmätöskentelynä. Kaiken keskuudessa nuorisotyössä on

nuoren kohtaaminen. Nuorisotyötä pyritään tekemään enemmän moniammatillisesti esimerkiksi yhteistyössä koulun, liikuntapalveluiden, oppilashuollon sekä poliisin kanssa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024, 29.) Nuorisolaki ohjaa toteutettavaa nuorisotyötä. Nuorisolain mukaan kaikki alle 29-vuotiaat määritellään nuoriksi. (Nuorisolaki 1285/2016, 3 §.) Kunnissa tehtävää nuorisotyötä ohjaa tarve ja nuorisotyötä toteutetaan eri työmuotoina, kuten esimerkiksi etsivä nuorisotyö, koulunuorisotyö, perusnuorisotyö, kouluissa tehtävä nuorisotyö, nuorten työpaja sekä jalkautuva nuorisotyö (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024, 30). Nuorisotyön ammatitietoiset ohjeet määrittävät nuorisotyön tavoitteeksi edistää nuorten osallisuutta, toimijuutta sekä hyvinvointia. Keskeisintä nuorisotyössä on lisätä nuorten osallisuutta ottamalla heitä mukaan toimintojen suunnitteluun. Nuorisotyössä nuorten on mahdollista olla omia itsejään ja tuntea kuuluvansa osaksi ryhmää tai yhteisöä. (Nuorisoala 2024.)

Naantalissa nuorisotyötä toteutetaan monitasoisesti. Naantalissa työskentelee neljä nuoriso-ohjaajaa, kaksi koulunuorisotyöntekijää, joista toisen työnimikkeenä on erityisnuorisotyöntekijä sekä kaksi etsivää nuorisotyöntekijää. Nuorisotyötä toteutetaan muun muassa avoimena nuorisotilatyönä, jossa nuoret saavat kohdata nuoriso-ohjaajia sekä viettää aikaa muiden nuorten kanssa. Lisäksi nuorisopalvelut toteuttavat suljettua sekä kohdennettua nuorisotyötä erilaisin ryhmätoiminnoin. Kohdennettu nuorisotyö syntyy nuorten tarpeista. Naantalin nuorisotyötä toteutetaan moniammatillisesti eri toimijoiden kanssa. Tiivistä yhteistyötä tehdään Naantalin lähikuntien nuorisopalveluiden kanssa esimerkiksi musiikkitoiminnassa. Aktiivista yhteistyötä toteutetaan lisäksi Naantalin kulttuuripalveluiden sekä -liikuntapalveluiden kanssa. Tammi-kuussa 2025 Naantalin nuorisopalvelut aloittivat liikuntapalveluiden kanssa yhteistyössä liikuvan yökahvila -toiminnan Naantalin Majjamäen liikuntahallissa. Naantalin nuorisopalvelut kuuluvat Naantalin sivistyspalveluiden alaiseen toimintaan. (Naantali 2024e.)

Moninaisuus nuorisotyössä

Moninaisessa nuorisotyössä peruselementit ovat samat kuin perusnuorisotyössä. Keskeisin tekijä moninaisessa nuorisotyössä on vuorovaikutus eri kulttuureiden välillä. Moninaisessa nuorisotyössä tavoitteena on vahvistaa yhteiskuntaa sekä yhdistää eri kulttuureita. Moninaisessa nuorisotyössä jokainen on ihmisarvoltaan saman arvoinen ja tavoitteena on lisätä tasa-arvoa sekä lisätä nuorten ymmärrystä erilaisista kulttuureista. (Cantell 2000, 98.) Cantell puhuu teoksessaan vielä monikulttuurisesta nuorisotyöstä. Käytämme tässä opinnäytetyössä monikulttuurisen nuorisotyön sijasta termiä moninaisuus nuorisotyössä. Monikulttuurisuus käsitteenä ohjaa näkemään ihmiset usein etnisen taustan tai kulttuurillisten erojen kautta, vaikka tarkoituksena

olisi kuvata, että yhteiskunta sisältää monia eri kulttuureita ja uskontoja. Moninaisuudella taas pyritään ehkäisemään erottelemasta meitä ja heitä ja korostamaan, että jokainen ihminen on omanlainen. (Kytömäki 2022.) Moninaisessa nuorisotyössä nuorisotyöntekijän on tärkeää ymmärtää miten eri taustat vaikuttavat yksilöiden tapaan toimia. Nuorisotyöntekijän on kyettävä kohtaamaan ja kuulemaan maahan muuttanutta nuorta, jotta ymmärrys nuoren tilanteesta ja lähtökohdista on mahdollista. Moninaisella nuorisotyöllä on mahdollisuus vaikuttaa maahan muuttaneiden nuorten kotoutumiseen positiivisesti. Yksi keskeisimmistä asioista moninaisessa nuorisotyössä ja maahan muuttaneiden nuorten ohjaamisessa on kohdata nuori sellaisena kuin hän on ja pyrkiä nuoren kanssa yhdessä ratkaisemaan hänen elämäänsä liittyviä haasteita. (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä 2013, 32–38.) Monikulttuurisessa työssä ohjauksella sekä neuvonnalla on paljon yhteisiä tekijöitä. Monikulttuurinen ohjaus voidaan jakaa kahteen suuntaukseen; universaalinen suuntaus sekä kulttuurispesifinen suuntaus. Näiden erona on, että kulttuurispesifistisessä suuntauksessa keskitytään yksilön vaikutukseen omassa yhteisössä, kun taas universaalissa suuntauksessa keskitytään pääosin yhtäläisyyksiin eri kulttuurien välillä. Eroista huolimatta nämä kaksi suuntausta täydentävät toisiaan ja muodostavat yhdessä monikulttuurisen ohjauksen näkökulmat. (Alitolppa, Niitamo, Fågel & Säävälä 2013, 33.)

Moninaisessa nuorisotyössä ei ole tavoitteena erotella maahan muuttaneita ja kantaväestöä erillisiksi ryhmiksi. Moninaisessa nuorisotyössä oleellista on nähdä moniulotteisesti kohderyhmä, jonka parissa työskentelee. Moninainen nuorisotyö ei aina tarkoita nuorisotyötä, jota toteutetaan maahan muuttaneille nuorille, kohderyhmänä voi olla myös Suomessa syntynyt nuori, jonka perhe on monikulttuurinen. (Honkasalo, Souto & Suurpää 2007, 12.)

Naantalissa maahan muuttaneilla nuorilla on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua nuorisopalveluiden järjestämään toimintaan. Tällä hetkellä Naantalissa nuorisopalveluilla ei ole olemassa olevaa toimintaa erityisesti maahan muuttaneille nuorille suunnattuna. Nuorisotyöntekijät kohtaavat nuoret aina omina itsenään ja jokaisella nuorella on oikeus osallistua toimintaan juuri sellaisena kuin on. Kaikenlainen syrjintä ja kiusaaminen on nuorisopalveluiden järjestämissä toiminnassa ehdottomasti kielletty. Nuorilla on mahdollisuus keskustella nuorisotyöntekijöiden kanssa esimerkiksi kulttuurien välisistä eroista. (Naantali 2024e.)

3.2 Kotoutuminen

Kotoutuminen käsitteenä tarkoittaa jokaisen maahan muuttaneen yksilöllistä polkua, jonka maahan muuttanut käy yhdessä vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa. Kotoutumisen tarkoituksena ja tavoitteena on, että maahan muuttanut kokisi olevansa yhteiskunnan täysivaltaisen sekä aktiivinen jäsen. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021, 15.) Kotoutumisen tarkoituksena on lisätä maahan muuttaneen osallisuutta, yhdenvertaisuutta sekä tasa-arvoa (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, 1 §). Kotoutumisen tavoitteena on näiden lisäksi se, että maahan muuttaneelle tulisi tutuksi yhteiskunnan sekä työelämän tarvittavat taidot sekä tiedot. Yhtenä päämääränä on tarkoitus, että maahan muuttanut tutustuu uuden asuinmaansa kulttuuriin, ympäristöön sekä kieleen. Yhteiskunnallisesti tarkoituksena on, että maahan muuttaneelle tuetaan mahdollisuus ylläpitää omaa kieltä sekä kulttuuria, jotta yhteiskunta saisi vastavuoroisesti erilaisia uusia vaikutteita, jonka myötä yhteiskunta voisi monimuotoistua. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021, 15.) Myös Cantell (2000) avaa teoksessa ”Monikulttuurisen nuorisotyön käsikirja” että integraatio eli kotoutuminen vaatii kulttuurien yhteensovittamista maahan muuttaneilta sekä kantaväestöltä. Tarkoituksena ei ole, että maahan muuttanut hylkää kulttuurinsa maahanmuuton yhteydessä. (Cantell 2000, 52–53.) Kotoutumista ja etenkin kotoutumisen edistämistä ohjaa laki kotoutumisen edistämisestä. Tämän lain tehtävänä on turvata maahan muuttaneiden tilanne ja heille kaikille yhdenvertainen kohtelu Suomessa. Laissa määrätään, kuinka kotoutumista tulisi edistää sekä miten eri tavoin maahan muuttaneen mahdollisuuksia tulisi edistää Suomessa, kuten yrittäjyyttä ja työllisyyttä sekä hyvinvointia ja terveyttä. (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, 1 §.)

Naantalın kaupungin kotouttamisohjelmasta selviää, että Naantalissa tuetaan maahan muuttaneita perheitä ja nuoria monin eri tavoin. Kotoutumisen tukemista toteutetaan moniammatillisesti yli sektorirajojen. Kunnalla on vastuu ja velvollisuus järjestää maahan muuttaneille perheille riittävä tuki ja ohjaus, jotta integroituminen uuteen kotimaahan olisi mahdollista. (Naantalın kaupungin kotouttamisohjelma 2023, 9.) Tässä opinnäytetyössä tarkoituksena on kehittää Naantalın koulunuorisotyölle tavoitteellisia sekä suunnitelmallisia työmuotoja, joiden avulla maahan muuttaneiden kotoutumisen tukeminen olisi jatkossa osana koulunuorisotyön työnkuvaa.

Kotouttaminen

Kotouttaminen käsitteenä ja se käyttäminen tämän hetken yhteiskunnassa ei ole suositeltavaa. Kotouttamisella käsitteenä tarkoitetaan enemmän sitä, että maahan muuttanut olisi vain toiminnan kohteena eikä hänellä olisi niinkään aktiivista omaa toiminnan roolia. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2012, 16.) Kotoutuminen käsite taas toimii paremmin, sillä se käsittää sen, että maahan muuttanut olisi aktiivinen toimija omassa prosessissaan kotoutumisen edistämiseksi.

3.3 Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyö yleistyi 2000-luvun alussa. Koulunuorisotyön yleistymisen taustalla on nuorten kouluhyvinvoinnin lisääminen. (Hännikäinen-Uutela & Penttinen 2023, 7.) Nuorisotyö ja koulut ovat jo ennen koulunuorisotyötä tehneet yhteistyötä. Koulussa tehtävä nuorisotyö on ollut satunnaista sekä keskittynyt työnkuvaltaan rajatumpiin toimintoihin kouluissa. Koulussa tehtävä nuorisotyö on osa laajempaa kokonaisuutta nuorisotyöstä, kun koulunuorisotyö on kohdennettua ja suunnitelmallista työtä koulun arjessa. (Kolehmainen & Lahtinen 2014, 14.) Koulunuorisotyö on ennaltaehkäisevää ja sitä tehdään koulun henkilökunnan sekä oppilashuollon kanssa yhteistyössä. Koulunuorisotyötä ohjaa tarve, joka on lähtöisin nuorilta tai koulun henkilökunnalta. (Moilanen 2024.) Koulunuorisotyön keskeisenä tavoitteena on parantaa nuorten hyvinvointia koulun arjessa tarjoamalla tukea kaverisuhteisiin, ehkäisemällä kiusaamista ja väkivaltaa, edistämällä koulussa viihtymistä sekä tukemalla siirtymistä perusopetuksesta toiselle asteelle. Lisäksi koulunuorisotyön tavoitteena on tukea jo olemassa olevia ryhmiä sekä kehittää myönteistä yhteistyötä sekä ilmapiiriä koulussa. Näiden lisäksi koulunuorisotyöllä on tavoitteita yksilön tukemiseen, mutta näitä tehtäviä koulunuorisotyö ei tee koulussa yksin. Koulunuorisotyö toteuttaa näitä tavoitteita yhdessä oppilashuollon kanssa. (Kauppinen & Kiilakoski & Kivijärvi 2023, 197–198.)

Koulun ja nuorisotyön yhteisiä tehtäviä on edelleen välillä vaikea tunnistaa. Koulun ja koulunuorisotyön yhteisiä tavoitteita on kirjattu molempien toimijoiden laki- ja tietoperustaan. Koulun ja nuorisotyön yhteistyön kehittäminen edellyttää tahtotilaa, valmiutta muutokseen sekä johdon tukea. Luottamuksen syntyminen ja yhteisten tarpeiden tunnistaminen ovat keskeisiä tekijöitä. Koulunuorisotyö voi toimia innostajana ja koordinaattorina koulussa, erityisesti yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä. Yhteistyö eri ammattiryhmien kanssa on tärkeää nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Koulunuorisotyöntekijöiltä tarvitaan rohkeutta tuoda esiin asiantuntemustaan nuorisotyön kentällä. (Kolehmainen & Lahtinen 2023, 45.) Koulunuorisotyössä on

monia eri mahdollisuuksia ja tehtäviä. Koulunuorisotyön tehtäviin kuuluu kouluympäristössä tehtävä nuorten kasvatus- ja ohjaustyö, verkostotyö sekä erilaisten toimintojen suunnittelu, kehittäminen, arviointi ja dokumentointi. Työtehtäviin kuuluu lisäksi tukeminen nuorten vapaa-ajan toiminnoissa koulu- ja loma-aikoina. (Moilanen 2021.)

Naantalissa koulunuorisotyötä toteutetaan ennaltaehkäisevästi, nuorten tarpeisiin vastaten. Koulunuorisotyöntekijöiden tavoitteena on lisätä nuorten osallisuutta. Koulunuorisotyöntekijät ovat osa koulun henkilökuntaa ja kohtaavat nuoria koulussa koulupäivän aikana. Koulunuorisotyöntekijät ovat Naantalissa helposti lähestyttäviä aikuisia, joita nuoret voivat lähestyä matalalla kynnyksellä. (Naantali 2024a.) Koulunuorisotyöntekijät ohjaavat nuoren tarvittaessa eteenpäin oikean avun piiriin kuten esimerkiksi koulukuraattorille. Naantalissa koulunuorisotyöntekijän työmuoto on koettu tärkeäksi ja vaikuttavaksi ja tästä syystä Naantaliin palkattiin elokuussa 2024 toinen koulunuorisotyöntekijä. Avoimen kohtaamisen lisäksi koulunuorisotyöntekijät saattavat oppilaita oppitunneille, pitävät jatkoryhmytyksiä luokille sekä pienryhmille, tarjoavat ruokailuseuraa oppilaille, joiden on haastavaa käydä kouluruokailussa sekä tukevat niitä oppilaita, joille kouluun saapuminen tai siellä pysyminen on syystä tai toisesta haastavaa. (Naantali 2024e.)

Nuoruus elämänvaiheena

Nuoruus on elämänvaihe, joka on ihmisen elämässä 13–25 ikävuosien aikana (Pulkkinen, Ahonen, Ruoppila & Aunola 2023, luku: Nuoruus). Huolimatta, että nuoruus katsotaan ikävaiheena päättyvän 25-vuotiaana, nuorisolaissa määritetään nuoriksi alle 29-vuotiaat (Nuorisolaki 1285/2026, 3§). Nuoruutta voidaan tarkastella kolmen eri vaiheen kautta; varhaisnuoruus, keskinuoruus sekä myöhäisnuoruus. Nuoruudessa ihminen kasvaa sekä kehittyy niin fyysisesti kuin psyykkisesti ja nuoren oma identiteetti ja persoona alkaa rakentumaan. Nuoruudessa ajattelun sekä tunne-elämän kehitys, sosiaalisissa suhteissa tapahtuvat muutokset sekä puberteetti saavat aikaan nuoruudessa tapahtuvat muutokset. Nuoruudessa tapahtuvien kehitysten myötä nuoren mieli voi kokea suuria myllerryksiä. Mielialavaihtelut ovat tyypillisiä nuoruudessa ja ne voivat vaikuttaa esimerkiksi koulunkäyntiin. (Pulkkinen ym. 2023, luku: Nuoruus.) Nuoruus elämänvaiheena on nuorelle mullistavaa ja nuori voi olla hukassa itsensä kanssa, jonka vuoksi on tärkeää, että nuori saa elämässään aikuisilta tukea sekä ymmärrystä. Nuoruudessa on tärkeää kokea olevansa osa yhteisöä ja tuntea tulevaisuutensa kuulluksi ja nähdyksi omana itsenään. (Lastensuojelun Keskusliitto 2022.)

3.4 Osallisuus kotoutumisen näkökulmasta

Osallisuudella tarkoitetaan mahdollisuutta vaikuttaa oman elämänsä kulkuun. Osallisuus käsittää mahdollisuuden vaikuttaa oman elämänsä toimintoihin, palveluihin sekä erilaisiin yhteisiin asioihin. Osallisuuteen liittyvät aineelliset mahdollisuudet ovat esimerkiksi kohtuullinen toimeentulo, asuminen sekä koulutus ja erilaiset harrastustarvikkeet. Aineettomia osallisuuden muotoja ovat taas luottamus, luovuus sekä turva. Osallisuus voi ilmetä ihmisten arjessa eri tavoin, kuten päätösvaltana omassa elämässä sekä mahdollisuutena säädellä omia olemisia sekä tekemisiä. Se ilmenee arjessa mahdollisuutena vaikuttaa erilaisissa ryhmissä, palveluissa, asuinympäristössä tai mahdollisuutena vaikuttaa vielä laajemmin yhteiskunnassa. Osallisuus näkyy arjessa paikallisesti, mikä tarkoittaa, että tällöin pystyy osallistumaan merkityksellisyyden luomiseen, panostamaan yhteiseen hyvään sekä kokemaan ja olemaan osallisena vastavuoroisissa suhteissa. (Isola, Kaartinen, Leemann, Lääperi, Schneider, Valtari & Keto-Tokoi 2017, 3–5.)

Osallisuuden toteutumiseksi ei riitä, että vain jokin kohdista toteutuu, sillä osallisuuden toteutumiseksi tarvitaan kaikkia kolmea eri tekijää kuulumista, osallistumista sekä tunne siitä, että kuuluu johonkin. Vain kuuluminen tai pelkästään osallistuminen ei saa aikaan kokemusta kuulumisesta. (Nivala & Ryyänen 2013, 27.) Myös Terveystieteiden tutkimuskeskus (2024) linjaa, että yksilön kannalta osallisuuden toteutuminen on monen tekijän summa. Yhteiskunnan sekä kuntien rakenteet muodostavat kokonaisuuden, joka vaikuttaa yksilön osallisuuden kokonaisuuteen. Palveluita suunniteltaessa on osallisuuden kannalta merkityksellistä ottaa kansalaiset mukaan suunnitteluvaiheessa. Kansalaisaktiivisuuden vahvistaminen on osa osallisuuden edistämistä yhteiskunnallisella tasolla. (Thl 2024b.)

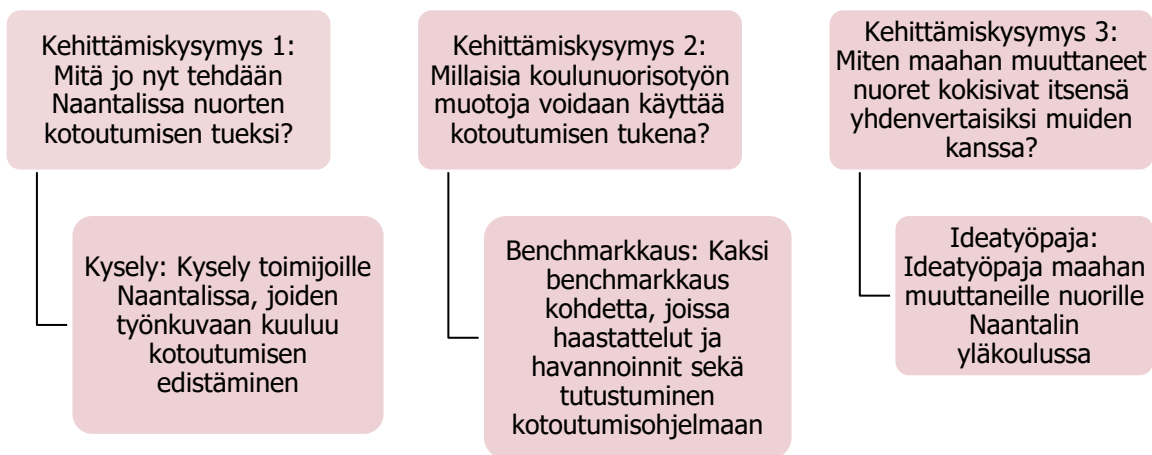
Kohderyhmän ollessa maahan muuttaneita lapsia tai nuoria voidaan käyttää mahdollisuuksien mukaan samoja toimintoja kuin muille valtaväestön lapsille ja nuorille. Oleellista on kuitenkin huomioida kohderyhmän haavoittuvuus sekä mahdolliset yksilölliset tarpeet esimerkiksi terveyden ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Nuorisotyö vahvistaa nuoren osallisuutta. Maahan muuttaneella nuorella on yhdenvertainen mahdollisuus muun väestön kanssa osallistua nuorisotyön järjestämään toimintaan. Nuorisotyöntekijä voi oman työnsä avulla auttaa nuorta kiinnittymään esimerkiksi harrastukseen tai muuhun vapaa-ajan toimintaan, jonka avulla nuoren on mahdollista löytää oma ystäväporukka ja yhteisö, johon kuulua. (Kotoutuminen 2024.) Maahan muuttaneen nuoren osallistuminen koulussa sekä vapaa-ajalla tapahtuvaan toimintaan lisää nuoren osallisuuden tunnetta. Maahan muuttaneen nuoren osallistuminen näihin toimintoihin

vaikuttaa osallisuuden tunteen lisäksi nuoren koulusitoutumiseen. (Latimore, Peguero, Popp, Shekarkhar & Koo 2018.) Nuorisotyön tuen avulla maahan muuttaneen nuoren on mahdollista saada tietoa erilaisista vaikuttamisen mahdollisuuksista sekä saada apua ja tukea erilaisiin tilanteisiin esimerkiksi kouluun tai muuhun arkeen vaikuttavissa tekijöissä. Nämä kaikki tekijät vaikuttavat maahan muuttaneen nuoren osallisuuden vahvistamiseen. (Kotoutuminen 2024.)

Nuorten osallisuuden vahvistaminen kuuluu jokaisen Naantalin nuorisotyöntekijän työnkuvaan. Nuorisotyöntekijät pyrkivät työnsä avulla vahvistamaan nuorten osallisuutta kohtaamalla nuoria, ottamalla nuoria mukaan toimintojen suunnitteluun mahdollisuuksien mukaan sekä luomalla järjestämässään toiminnoissa ilmapiirin, jossa jokaisella on mahdollisuus tuntea olevansa osa yhteisöä ja tuntea olevansa merkityksellinen. (Naantali 2024e.)

4 MENETELMÄT

Tässä luvussa kuvaamme menetelmiä, joita käytimme opinnäytetyömme aineiston keräämiseen. Menetelmät, jotka valitsimme, olivat kysely, benchmarkkaus sekä ideatyöpaja. Lähetimme kyselyn kolmelle toimijalle, joiden työnkuvaan kuuluu kotoutumisen edistäminen Naantalissa. Toteutimme benchmarkkauksen kahteen eri kohteeseen. Ensimmäinen kohde oli Raision kaupunki, jossa haastattelimme kahta eri työntekijää selvittääksemme, minkälaisia menetelmiä Raisiossa käytetään nuorten kotoutumisen tukemiseksi. Tutustuimme lisäksi Raision kaupungin kotouttamisohjelmaan osana benchmarkkausta. Toinen kohteemme oli Varsinais-Suomessa toimiva organisaatio, jossa edistetään nuorten maahan muuttaneiden kotoutumista. Toisessa kohteessa haastattelimme organisaation työntekijää, selvittääksemme millaisia menetelmiä heillä on käytössä kotoutumisen tukemiseksi. Kolmas menetelmämme oli ideatyöpaja, jonka toteutimme yläkouluikäisille maahan muuttaneille nuorille. Ideatyöpajan tarkoituksena oli saada selville nuorten oma näkökulma. Näiden menetelmien avulla pyrimme saamaan tietoa kehittämistyömme kohderyhmältä sekä kohderyhmän kanssa työskenteleviltä asiantuntijoilta. Alla olevassa kuviossa (kuvio 2) kuvaamme kehittämiskysymysten yhteyden menetelmiin, joita käytimme.

Kuvio 2: Menetelmien yhteys kehittämiskysymyksiin

4.1 Kysely

Ensimmäiseksi menetelmäksi valitsimme kyselyn. Kyselyn avulla tarkoituksena oli saada ensimmäiseen tutkimuskysymykseemme vastauksia ”Mitä jo nyt tehdään Naantalissa nuorten ko-

toutumisen tukemiseksi?” Kysely on hyvin perinteinen tapa tuottaa tutkittavaa aineistoa ja kyselyn avulla on mahdollista tavoitella tiettyä kohderyhmää sekä samalla on mahdollista tavoitella suurtakin vastaajaryhmää (Gyan, Hautio, Lind & Nordlund 2024). Lisäksi suurelta määrältä ihmisiä voidaan kysyä monia eri asioita (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 121).

Kysely menetelmänä on verraten muihin menetelmiin usein nopea ja antaa tehokkaasti vastauksia. Kyselyn heikkoutena voidaan kokea kerätyn aineiston pinnallisuutta sekä sitä, että kyselyssä voi olla vaikeaa arvioida, miten vakavasti kyselyyn vastanneet ovat suhtautuneet siihen. (Ojasalo ym. 2015, 121.) Kysely voidaan kohdistaa esimerkiksi tietyn organisaation jäsenille tai muulle halutulle ryhmälle. Kysely voidaan toteuttaa anonyyminä tai keräten tarkempia henkilötietoja vastaajasta. Kyselyssä on tärkeää herättää vastaanottajan mielenkiinto tutkittavaa asiaa kohden, jotta vastaajalla on motivaatiota vastata kyselyyn. Kyselyn alussa olevalla infolla on merkittävä rooli vastaajan mielenkiinnon herättämiseksi. Kyselyn sisältö on hyvä olla yhtenäinen tutkittavan aiheen tietoperustan kanssa, jotta kyselyn analyysi sekä aiheen tietoperusta voivat käydä vuoropuhelua tutkimuksessa. Kyselyn loogisuus sekä kysymysten oleellisuus tutkittavaa tietoa varten ovat merkittävässä roolissa kyselyn lopputuloksen kannalta. (Gyan ym. 2024.)

Kyselyiden avulla selvitimme, minkälaista työtä kotoutumisen tukemiseksi Naantalissa tehdään jo nyt. Teimme kyselyt Webropol-ohjelman avulla ja lähetimme kyselyt sitä kautta sähköpostitse kolmelle Naantalissa sivistystyössä työskentelevälle toimihenkilölle. Valitsimme nämä kolme toimijaa, sillä heidän työnkuvaansa liittyy olennaisesti maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen edistäminen. Laadimme kyselyn Webropol-ohjelman avulla, sillä se on tietoturvallinen ja monipuolinen sekä Humak suosittelee sen käyttöä kyselyn toteuttamiseen (Gyan ym. 2024).

Kyselyn toteutimme anonyyminä, eli emme keränneet vastanneiden nimiä tai muita henkilötietoja. Kyselyn alkuun lisäsimme lyhyen taustatiedon, jotta kyselyyn vastaajat saisivat heti alussa käsityksen siitä, miksi kysely on lähetetty juuri heille ja mikä on kyselyn tarkoitus. Kyselyn alussa korostimme, että kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista eikä kyselyssä kerätä vastaajien henkilötietoja. Kysymykset kyselyyn laadimme kehittämiskysymyksen pohjalta. Kysely sisälsi neljä avointa kysymystä, joista kolme oli pakollisia. Kysymysten pakollisuuden avulla pyrimme siihen, että saisimme vastauksia etenkin niihin kysymyksiin, joita pidimme ennalta tärkeimpinä ja joihin halusimme saada eniten vastauksia. Kysymysten määrän pidimme koh-

tuullisena, jotta vastaajien kynnys vastata kyselyyn olisi mahdollisimman matala. Kyselyn kysymykset löytyvät liitteestä 1 (liite 1). Ennen kyselyn lähettämistä testasimme sen toimivuutta lähettämällä sen toiselle opinnäytetyön tekijälle sähköpostitse. Testauksen jälkeen teimme kyselyn alkuinfoon muutoksia, jotta kyselyn sisältö tulisi selkeämmin esille vastaajille. Lähetimme kyselyn tammikuun 2025 alussa ja aikaa vastata kyselyyn oli koko tammikuun 2025 ajan.

Kyselyyn vastasi lopulta kaksi toimijaa. Lähetimme kyselyn sähköpostitse yhteensä kolme kertaa ja aluksi emme saaneet yhtään vastausta. Ensimmäisen muistutuksen jälkeen saimme yhden vastauksen ja toisen muistutuksen jälkeen vielä toisen. Yksi toimijoista ei vastannut kyselyyn lainkaan. Kyselyn vastauksia tarkastellessa huomasimme, että kysymysten asettelu sekä rajaaminen olisi voinut olla selkeämpää. Osa saamistamme vastauksista eivät aivan liittyneet opinnäytetyömme aiheeseen. Kysymykset olisi ollut hyvä rajata vielä tarkemmin, jotta olisimme saaneet enemmän vastauksia, jotka koskisivat enemmän opinnäytetyömme aihetta. Jokainen vastaajista vastasi kaikkiin kyselyn kysymyksiin. Käytämme opinnäytetyömme edetessä kyselyyn vastanneista tunnisteita K1 sekä K2.

4.2 Benchmarkkaus

Valitsimme toiseksi menetelmäksi benchmarkkauksen, sillä sen avulla pyrimme saamaan vastauksia toiseen kehittämiskysymykseemme. Benchmarkkaus on menetelmä, jossa tavoitteena on oppia toiselta vertaiselta jakamalla kokemuksia. Benchmarkkauksen avulla tavoitteena on asettaa omalle toiminnalle uusi tavoite ja suunnitella, miten siihen päästään. Benchmarkkauksesta saatujen tulosten avulla pyritään kehittämään omaa toimintaa. (Thl 2024c.)

Toteutimme benchmarkkauksen kahteen eri paikkaan, jossa kotoutumisen tukeminen on osa jokapäiväistä toimintaa ja työnkuvaa. Vierailimme kahdessa eri kohteessa, joissa haastattelimme työntekijöitä, jotka työskentelevät maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen edistämiseksi. Haastattelut toteutimme puolistrukturoituna haastatteluina eli teemahaastatteluina. Teemahaastattelussa olennaista on, että haastatteluun tuodaan kehittämistyön keskeisin kehittämiskohde ja haastattelun avulla pyritään löytämään vastauksia kehittämiskohteen ratkaisemiseksi. Teemahaastattelussa keskeisintä on, että haastateltava pystyy tuomaan haastattelussa omat näkemyksensä ja kokemuksensa esiin. (Vilkkä 2015, 124.)

Lähestyimme kolmea eri kohdetta benchmarkkaukseen liittyen, joista kahdesta saimme vastauksen. Kolmanteen paikkaan jätimme yhteydenottopyynnön kahdelle eri työntekijälle saamatta niihin vastausta. Toteutimme benchmarkkauksen lopulta kahteen toimipaikkaan, joista saimme vastauksen yhteydenottoomme. Kävimme molemmissa benchmarkkauskohteissa paikan päällä tutustumassa toimintaan sekä haastattelemassa toimipaikan työntekijää tammikuun 2025 aikana. Kysymysrunkomme haastatteluihin oli sama, pitääksemme haastattelun kulun mahdollisimman yhtenäisenä. Haastattelukysymyksemme olivat avoimia, joihin haastateltavat vastasivat oman näkökulman sekä työnkuvansa mukaisesti. Haastattelun kysymykset löytyvät liitteestä 2 (liite 2). Lähihaastatteluiden lisäksi haastattelimme Raision kaupungin toista työntekijää sähköpostitse. Lähetimme sähköpostitse saman kysymysrunnon kuin muille haastateltaville. Kaikki haastateltavamme työskentelevät päivittäin maahan muuttaneiden nuorten kanssa.

Merkityksellistä meille oli kohteita valittaessa, että toimipaikoissa työskennellään kehittämistyömme kohderyhmän kanssa päivittäin. Halusimme saada kehittämistyöhön kaksi erilaista näkökulmaa maahan muuttaneiden nuorten kanssa työskenteleviltä. Tämän vuoksi päädyimme valitsemaan benchmarkkauskohteiksi kaksi erilaista organisaatiota. Kahden Raision kaupungin työntekijöiden haastattelun lisäksi perehdyimme Raision kaupungin kotouttamisohjelmaan. Benchmarkkauksen tavoitteena oli löytää vastauksia erityisesti toiseen kehittämiskysymykseemme ”Millaisia koulunuorisotyönmuotoja voidaan käyttää kotoutumisen tukena?”. Benchmarkkauksessa tehtyjen haastatteluiden avulla saimme tärkeää ja vahvaa kokemuksellista tietoa maahan muuttaneiden nuorten kanssa työskenteleviltä. Haastatteluiden edetessä huomasimme, että haastateltavien oli haastavaa vastata osaan kysymyksiimme johtuen kysymysten laajuudesta. Osa kysymyksistä olisi voinut olla spesifimpiä sekä tarkemmin rajattuja.

Haastatteluiden alussa kävimme läpi kehittämistyömme tarkoituksen ja tavoitteen sekä miten käsittelemme mahdollisia henkilötietoja kehittämistyössämme. Kysyimme haastateltavilta luvan käyttää vastauksia kehittämistyössämme. Lähihaastatteluissa saimme luvan nauhoittaa haastattelut, jotta pystyimme palaamaan haastattelussa kerättyyn aineistoon myöhemmin sekä pystyimme olemaan haastattelutilanteissa läsnä. Lähihaastatteluiden nauhoitukset veimme haastatteluiden jälkeen Wordiin, jossa sanelun avulla litteroimme ne tekstimuotoon. Litteroinnissa poistimme haastatteluista täytesanat ja toistot. Lupasimme kaikille haastateltavillemme anonymiteetin, jonka vuoksi kaikki haastateltavamme pysyvät opinnäytetyössä anonyymeina. Käytämme opinnäytetyössämme haastateltavista tunnisteita H1, H2 ja H3.

4.3 Ideatyöpaja

Kehittämistyömme viimeinen menetelmä oli ideatyöpaja maahan muuttaneille nuorille. Halusimme saada maahan muuttaneiden nuorten omaa ääntä kuuluviin ja saada sen avulla vastauksia viimeiseen kehittämiskysymykseemme ”Miten maahan muuttaneet nuoret kokisivat itsensä yhdenvertaisiksi muiden kanssa?” Ideatyöpaja on verrannollinen aivoriiveen. Ideatyöpajassa tavoitteena on saada uusia ideoita sekä näkökulmia työn kehittämiseksi ja toteuttamiseksi. Menetelmässä olennaista on, että jokaisen osallistujan ideat ja näkökulmat ovat tervetulleita, eikä niitä menetelmän aikana arvioida. Ideatyöpajassa ohjaajan rooli on toimia menetelmän aikana ohjaajana sekä aikatauluttajana. (Työelämävalmennus 2024.)

Toteutimme ideatyöpajan Naantalın yläkoulussa maahan muuttaneille nuorille tammikuussa 2025. Ennen ideatyöpajaa lähetimme alle 15-vuotiaiden nuorten vanhemmille Wilma-viestit kysyäksimme luvan nuoren osallistumiselle kehittämistyömme ideatyöpajaan (liite 3). Viestissä korostimme, että vanhemman luvan lisäksi nuorella itsellään on mahdollisuus päättää osallistumisestaan ideatyöpajaan. Lähetimme viestin 13. nuoren vanhemmalle, joista yksikään ei kieltänyt nuortaan osallistumasta ideatyöpajaan. Tämän lisäksi olimme yhteydessä niihin opettajiin, joiden tunneilta nuoret osallistuisivat ideatyöpajaan. Saimme jokaiselta opettajalta luvan nuoren osallistumiseen ideatyöpajaan. Viimeiseksi lähetimme nuorille itselleen Wilma-viestit, joissa kerroimme ideatyöpajasta ja heidän osallistumisestaan työpajaan. Lähetimme viestin 15 nuorelle ideatyöpajaa edeltävänä päivänä. Viestinvälityksen hoiti toinen opinnäytetyömme tekijä, joka työskentelee Naantalın koulunuorisotyössä. Lähetimme tiedotteet Wilman kautta, koska se on Naantalın yläkoulussa käytettävä yleinen viestintäkanava.

Valmistauduimme ideatyöpajaan suunnittelemalla työpajan kulun kirjoittamalla kolmelle kartongille kyllä/ei kysymyksiä. Näiden oli tarkoituksena toimia ideatyöpajan icebrakerina. Tämän jälkeen suunnittelimme jakavamme nuoret pienryhmiin, joissa tarkoituksena oli käydä keskustelua esittämiemme kysymysten avulla (liite 4). Laadimme kaikki kysymykset sekä suomeksi että englanniksi. Toisella opinnäytetyön tekijällä oli oman työnsä kautta ennakkotietona, että yläkoulussa opiskelevat maahan muuttaneet nuoret käyttävät sujuvasti englannin kieltä. Avoimen keskustelun lisäksi nuoret saivat halutessaan kirjata vastauksiaan ylös haluamallaan kielellä. Tavoittemme ideatyöpajassa oli luoda turvallinen, rento sekä keskusteleva ilmapiiri, jossa nuoret pääsisivät kertomaan omia kokemuksiaan ja toiveitaan liittyen kotoutumiseen ja kehittämistyöhömmme.

Toteutimme ideatyöpajan 23.1.2025. 15 nuoresta kuusi saapui paikalle. Pidimme ideatyöpajan alussa alkuinfon, jossa esittelimme itsemme, mikä on ideatyöpajamme tarkoitus ja tavoite sekä kerroimme ideatyöpajan olevan nuorelle vapaaehtoinen, ja nuori voi halutessaan palata takaisin alkuperäiselle tunnille. Korostimme alkuinfossa, että nuoret pysyvät anonyymina kehittämistyössämme. Alkuinfon jälkeen kaksi nuorta palasi takaisin alkuperäiselle tunnille ja ideatyöpajaan jäi neljä nuorta. Aloitimme ideatyöpajan alkuperäisen suunnitelmamme mukaan ja nuoret kiersivät tilassa vastaamassa kartongeissa esitettyihin kysymyksiin laittamalla rastin kyllä/ei kohtiin. Tämän jälkeen kokoonnuimme yhteen ja muutimme ideatyöpajamme suunnitelmaa vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Alkuperäisen pienryhmätyöskentelyn sijaan päädyimme pitämään ideatyöpajan yhteisenä keskustelevana tilaisuutena, joissa nuorilla oli mahdollisuus kertoa näkökulmansa sekä toiveensa tai kirjoittaa ne paperille. Kävimme kysymykset yksitellen läpi ja osassa kysymyksiä johdattelimme aiheita sekä tarjosimme vastausvaihtoehtoja. Osa nuorista kirjoitti vastauksia paperille johtuen heikosta suomen kielen taidosta ja osa nuorista vastasi kysymyksiin puhuen. Vähäisestä osallistujamäärästä huolimatta saimme luotua ideatyöpajasta keskustelevan sekä rennon. Saimme osallistuneilta nuorilta vastauksia kysymyksiimme ja nuoret vaikuttivat olevan tyytyväisiä ideatyöpajaan. Ennakkotietona meillä oli, että nuoret osallistuvat heikosti tarjottuun toimintaan ja tämä saattaisi aiheutua haasteeksi ideatyöpajassa. Olimme varautuneet, että nuorten osallistuminen ideatyöpajaan kutsutusta 15 jää huomattavasti vähäisemmäksi.

Kirjasimme ideatyöpajan aikana muistiinpanoja sekä lisäksi kartongit sekä nuorten kirjoittamat vastaukset toimivat ideatyöpajan aineistona. Näiden avulla pystyimme palaamaan nuorten vastauksiin ja näkökulmiin myöhemmin opinnäytetyömme aineiston analyysia työstäessämme. Ideatyöpajan lopuksi kiitimme nuoria osallistumisesta sekä annoimme jokaiselle nuorelle makeiset osallistumisesta.

4.4 Aineiston analysointimenetelmät

Analysoimme menetelmistämme saamamme aineistot. Analysointia voi toteuttaa erilaisilla menetelmillä. Aineiston analysoinnilla, eli sen käsittelyllä tarkoitetaan sitä toimintaa, millä tavoin tutkimuksessa kerättyä aineistoa käsitellään. Aineistoa käsiteltäessä on valittava, mikä analysointimenetelmä valitaan. Yleisimpiä analysointimenetelmiä laadullisessa tutkimuksessa ovat koodaaminen, teemoittelu sekä tyypittely. Aineiston analysointi sisältää eri vaiheita ja tyypillisin tapa aloittaa aineiston analysointi on tutustuminen tutkimuksessa kerättyyn aineistoon ja

sen avulla hahmottaa aineiston kokonaisuus. Tämän jälkeen usein alkaa aineiston syvempi analysointi, jossa suositeltavaa on muuttaa mahdolliset äänitallenteet tekstimuotoon. (Günther, Hasanen & Juhila 2025.)

Kysely

Kyselyn sulkeuduttua siirsimme kyselyn vastaukset yhteen Word-tiedostoon, jossa olivat myös muista menetelmistä kerätty aineisto. Kyselyn avulla oli tarkoituksena saada vastaus ensimmäiseen kehittämiskysymykseemme; ”Mitä jo nyt tehdään Naantalissa nuorten kotoutumisen tueksi?” Kyselystä saatujen vastausten lisäksi etsimme Naantalinnon kaupungin kotouttamisohjelmasta vastauksia kysymyksiimme, jotta saisimme mahdollisimman kattavan kokonaiskuvan jo toteutettavasta työstä nuorten kotoutumisen tukemisessa. Kotouttamisohjelmasta saadun aineiston lisäsimme yhteiseen Word-tiedostoon muista menetelmistä saadun aineiston kanssa.

Benchmarkkaus

Litteroimme benchmarkkauksessa toteuttamamme haastattelut Wordin sanelun avulla. Tämän jälkeen kuuntelimme haastatteluiden tallenteet ja kävimme litteroidut tekstit läpi ja korjasimme mahdolliset virheet tekstistä, jotta ne olivat yhteneväiset alkuperäisten nauhoitusten kanssa. Seuraavaksi poistimme tekstistä täytesanat. Sähköpostitse toteuttamastamme haastattelusta saadut vastaukset siirsimme yhteen Word-tiedostoon. Toteuttamissamme haastatteluissa oli runkona samat kysymykset ja rakenne. Kokosimme Wordissa haastateltavien vastaukset yhteen kysymysten mukaan, jotta seuraavassa vaiheessa niiden läpikäyminen olisi selkeämpää. Lopuksi kokosimme Word-tiedostoon haastatteluissa nousseet sellaiset asiat, jotka eivät sisällyneet alkuperäisten kysymystemme kategoriaan. Näitä olivat muun muassa moniammatillinen yhteistyö.

Haastatteluiden lisäksi selvitimme Raision kaupungin kotouttamisohjelmasta, minkälaista työtä ja toimintoja Raision kaupungissa toteutetaan kotoutumisen tukemiseksi. Selvitys tuki haastatteluista saatuja tietoja. Kotouttamisohjelmasta nostamamme asiat toimimme yhteen samaan Word-tiedostoon muun aineiston kanssa.

Ideatyöpaja

Kävimme ensin läpi ideatyöpajasta saadun aineiston ja sen jälkeen pohdimme, mitä haluamme aineistosta tuoda yhteen muista menetelmistä kerätyn aineiston kanssa. Tulimme lopputulokseen, että lisäsimme kaiken ideatyöpajasta saadun aineiston Word-tiedostoon, johon olimme

lisänneet muista menetelmistä kerätyt aineistot. Osa ideatyöpajan aineistosta oli kerätty suuriin kartonkeihin, A4 kokoisiin papereihin sekä meidän omiin muistiinpanoihimme. Toimimme kaikesta kerätyn aineiston yhteen tiedostoon, jotta sen jatkokäsittely olisi selkeämpää.

Aineiston analysointi

Yllä olevien toimintojen jälkeen aloitimme opinnäytetyömme syvemmän analysoinnin vaiheen. Kaiken aineiston ollessa yhdessä Word-tiedostossa, oli aineiston läpikäyminen selkeämpää ja kokonaiskuva hahmottui meille paremmin. Aloitimme syvemmän analysoinnin lukemalla menetelmistä kerätyn aineiston läpi. Luimme aineistomme kahdesti läpi, jonka jälkeen nostimme omat näkökulmamme aineistosta. Huomasimme, että aineistosta nousee esiin tiettyjä teemoja sekä kokonaisuuksia. Tämän jälkeen päätimme valita aineistomme analysointimenetelmäksi teemoittelun. Valitsimme teemoittelun, koska se on yksi yleisimmistä laadullisen tutkimuksen aineiston analysointimenetelmistä sekä opinnäytetyömme lehtori suositteli meille teemoittelua opinnäytetyökliniikassa esiteltyämme työtämme ja kerättyä aineistoa. Koimme teemoittelun sopivan opinnäytetyömme analysointimenetelmäksi, sillä teemoittelun tyypillisiä piirteitä ovat eri asiakokonaisuuksien ja teemojen nouseminen esiin tekstistä. Teemoittelussa keskeistä on, että kerättyä aineistoa peilataan kehittämistyön tutkimuskysymyksiin vastausten tai tulosten löytämiseksi. (Juhila 2025.)

Kirjoitimme nousseet teemat ylös, jotka olivat yhdenvertaisuus, yksilön kohtaamisen merkitys, moniammatillinen yhteistyö, erilaiset menetelmät kotoutumisen tukemiseksi sekä yhteiskunnan vastuu kotoutumisen tukena. Kun teemat oli valittu ja kirjattu Word-tiedostoon, jossa aineisto sijaitsi, aloimme käymään tekstiä läpi ja värikoodaamaan sitä teemojen mukaan eri väreillä. Lopuksi kävimme vielä aineiston läpi ja pohdimme, nouseeko aineistosta vielä muita mahdollisia teemoja.

5 KEHITTÄMISTYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Tässä luvussa käsittelemme opinnäytetyömme luotettavuutta sekä työmme eettisyyttä peilaten omaa tekemistämme tutkimusetiikkaan eli toisin sanoen hyvän tieteellisen käytännön mukaiseen toimintaan. Kehittämistyössä hyvä tieteellinen käytäntö tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa käytetään eettisesti oikeita tiedonhankinta- ja tutkimusmenetelmiä. Lisäksi tutkimus toteutetaan kunnioittaen muita tutkijoita esimerkiksi lähdeviittaamalla asianmukaisesti kehittämistyössä. Hyvä tieteellinen tutkimus tuottaa uutta merkityksellistä tietoa tai vaihtoehtoisesti tuo esiin, miten vanhaa jo tutkittua ja olemassa olevaa tietoa voi uudella tavalla käyttää hyödyksi. Hyvä tieteellinen tutkimus perustuu rehellisyyteen, huolellisuuteen sekä tarkkuuteen. (Vilka 2015, 41.)

5.1 Hyvän tieteellisen käytännön mukainen toiminta tutkimuksessa

Kehittämistyössä eettisyys kulkee mukana koko prosessin ajan (Vilka 2015, 41). Tutkimuksessa tulee kunnioittaa kulttuuriperintöä, tarkoittaen että jokaisella on oikeus omaan kieleen sekä kulttuuriin ja sen ylläpitämiseen. Tutkimus on toteutettava aiheuttamatta haittaa tai vahinkoa tutkimuksen kohderyhmälle tai muille henkilöille. Mikäli tutkimus kohdistuu ihmiseen, toimii luottamus tutkimuksen peruslähtökohtana. Keskeisintä luottamuksen syntymiselle tutkimuksessa on henkilöiden tai ryhmän ihmisarvon sekä oikeuksien kunnioittaminen tutkimuksessa. Henkilöillä, jotka osallistuvat tutkimukseen on oikeus osallistua siihen vapaaehtoisesti sekä päättää osallistumisensa tutkimukseen missä vaiheessa tahansa tutkimusta. Tutkimukseen osallistuvilla henkilöillä on oltava mahdollisuus saada tietoa henkilötietojen käsittelystä tutkimuksessa ja miten tutkittavasta kerättyä tietoa hyödynnetään tutkimuksessa ja mitä tutkimuksessa kerätylle aineistolle tehdään. (Tenk 2019, 7–9.) Aineisto, jota tutkimuksessa syntyy, on säilytettävä asianmukaisesti ja varmistettava tutkittavien anonymiteetin säilyminen (Vilka 2015, 47). Tutkijan on kyettävä kertomaan tutkimukseen liittyvistä asioista läpinäkyvästi tutkittavalle ja annettava tutkimukseen liittyvä info hyvissä ajoin tutkittavalle luettavaksi. Mikäli tutkimukseen osallistuu alle 15-vuotias, on nuoren vanhempia informoitava tutkimuksesta ja vanhemmilla on oikeus kieltää nuoren osallistuminen tutkimukseen. Huomioitavaa on, että nuorella itsellään on oikeus kieltäytyä tutkimukseen osallistumisesta, vaikka nuoren huoltaja olisi puoltanut nuoren osallistumisen tutkimukseen. (Tenk 2019, 7–9.)

Tutkimuksen ja siitä nousseiden tulosten luotettavuus toteutuu, kun tutkimus on toteutettu hyvän tieteellisen käytännön mukaan. Luotettavuus, rehellisyys, arvostus sekä vastuunkanto toimivat lähtökohtana hyvässä tieteellisessä tutkimuksessa. Opinnäytetyössä tulee huomioida hyvä tieteellinen käytäntö (HTK) koko kehittämistyön prosessin ajan. (Tenk 2024.)

5.2 Kehittämistyön tekijöiden toiminta

Seuraavaksi tarkastelemme omaa toimintaamme koko opinnäytetyöprosessin aikana ja peilaamme sitä eettisen ja luotettavuuden periaatteisiin kehittämistyössä. Oman toimintamme reflektoinnin avulla pystymme varmistamaan opinnäytetyömme luotettavuuden ja eettisyyden. Kuvailimme koko opinnäytetyöprosessin alusta loppuun eettisyyden ja luotettavuuden näkökulmasta.

Opinnäytetyömme alussa solmimme tilaajasopimuksen opinnäytetyön tilaajan, Humakin sekä meidän tekijöiden välille. Lisäksi haimme tutkimusluvan kehittämistyöllemme Naantalın kaupungin sivistysjohtajalta. Opinnäytetyöprosessin alussa kirjoitimme opinnäytetyösuunnitelman, jossa kuvailimme opinnäytetyömme tarvetta, tavoitetta sekä prosessin mahdollista kulkua. Opinnäytetyösuunnitelmamme antoi kehittämistyöllemme suuntaviivat. Olimme jo suunnitelmalla kirjoittaessa tietoisia kehittämistyömme mahdollisista muuttujista ja pidimme tärkeänä antaa tilaa mahdollisille muuttuville tekijöille kehittämistyössä.

Kyselyä, haastatteluita sekä ideatyöpajaa suunniteltaessa laadimme informointilomakkeen opinnäytetyöstämme sekä henkilötietojen käsittelystä selosteen. Lähetimme lomakkeet haastateltavillemme etukäteen sekä varmistimme, onko heillä kysyttävää opinnäytetyöhömmme tai tulevaan haastatteluun liittyen. Kaksi haastattelua toteutimme lähihaastatteluina, johon olimme tulostaneet lomakkeet mukaan ja annoimme ne haastateltaville luettaviksi uudelleen ennen haastattelun aloittamista. Kävimme lisäksi suullisesti läpi opinnäytetyömme tarkoituksen sekä tavoitteen ja varmistimme vielä haastateltavien suostumuksen nauhoitukselle. Haastatteluiden nauhoituksesta syntyi henkilörekisteri. Henkilörekisteri syntyy, kun henkilöistä kerätään mitä tahansa sellaista tietoa, joka sisältää henkilötietoja. Henkilötietoja ovat kaikki sellainen, joista henkilö on tunnistettavissa. (Minilex 2025.) Olimme varanneet näiden asioiden läpikäymiseen haastattelun alusta aikaa, jotta pystyimme antamaan haastateltaville tunteen, että arvostamme heidän aikaansa sekä ammattitaitoa aiheeseemme liittyen. Lisäksi yhden haastattelun toteutimme sähköpostitse. Haastattelua ennen lähetimme sähköpostitse haastateltavalle lomakkeet luettavaksi.

Nuorten ideatyöpajassa tiedotimme alle 15-vuotiaiden vanhempia ideatyöpajasta (liite 3). Viestissä kerroimme opinnäytetyömme tavoitteen sekä ideatyöpajan tarkoituksen. Lisäksi kysimme vanhemmilta luvan nuoren osallistumisesta ideatyöpajaamme. Korostimme viestissä, että heidän mahdollisen suostumuksensa lisäksi nuorella itsellään on päätös valita osallistumisestaan ideatyöpajaan. Tämän jälkeen lähetimme nuorille itselleen Wilma-viestit, joissa kerroimme ideatyöpajan tarkoituksen ja painotimme, että työpaja on heille vapaaehtoinen. Lisäksi olimme yhteydessä kutsuttujen nuorten opettajiin. Kerroimme ideatyöpajasta sekä opinnäytetyöstämme ja varmistimme opettajalta suostumuksen nuoren mahdollisesta osallistumisesta työpajaan oppitunnin aikana. Ideatyöpajan alussa esittelimme itsemme nuorille sekä kerroimme vielä uudelleen työpajan tarkoituksesta. Kiitimme nuoria osallistumisesta työpajaan sekä painotimme heidän anonymiteettinsä säilymistä koko opinnäytetyönprosessin aikana. Työpajassa nuorilla oli mahdollisuus puhumisen lisäksi kirjata vastaukset, mikäli koki sen itselleen paremmaksi tavaksi. Panostimme työpajassa turvallisen ilmapiirin luomiseen, jossa jokainen nuori ja hänen kokemuksensa tulevat kuulluksi ja nähdyksi.

Pohdimme ideatyöpajaa suunniteltaessa toisen opinnäytetyömme tekijän työsuhteen vaikutusta nuoriin. Pidimme mahdollisena, että nuorten on helpompi tuoda tilaisuudessa omia näkemyksiään ja kokemuksiaan esille, kun vastassa on nuorille entuudestaan tuttu työntekijä. Työpajaa toteutettaessa emme kuitenkaan huomanneet eroa nuorten suhtautumisessa opinnäytetyön tekijöiden välillä. Halusimme vastauksia nuorten ideatyöpajassa erityisesti kolmanteen kehittämiskysymykseemme ”Miten maahan muuttaneet nuoret kokisivat itsensä yhdenvertaisiksi muiden kanssa?” Kolmas kehittämiskysymys syntyi tilaajan asettamasta tavoitteesta. Tavoitteemme oli selvittää, kokevatko maahan muuttaneet nuoret olevansa yhdenvertaisia muiden nuorten kanssa. Pohdimme ideatyöpajan kysymyksiä rakennettaessa tarkoin, miten emme luo maahan muuttaneille nuorille oletusta, etteivät he olisi yhdenvertaisia muiden nuorten kanssa.

Opinnäytetyömme tutkimusluvan tallensimme Wihi -järjestelmään, jota Humak ylläpitää. Haastatteluiden äänitallenteet, kyselyiden vastaukset sekä ideatyöpajan muistiinpanot tallensimme salasanan taakse omiin kansioihin pilvipalveluun Microsoftille. Toimimme läpinäkyvästi koko opinnäytetyöprosessin aikana ja kirjoitusprosessissa huolehdimme asianmukaisesta lähdeviittauksesta. Opinnäytetyömme tutkimusmenetelmät tukivat opinnäytetyötämme ja niiden avulla saimme vastauksia kehittämiskysymyksiimme sekä hyvää tietoa kehittämistyöhömme. Noudatimme koko opinnäytetyöprosessimme aikana yhteisöpedagogin alakohtaisia

kompetensseja kohdasta pedagoginen osaaminen, joissa kohdat ”Kohtaat ja toimit ammatillisesti moninaisuutta arvostaen” sekä ”Edistät rakentavaa vuorovaikutusta monimuotoisissa toimintaympäristöissä”. (Humak 2025.)

6 TULOKSET JA ANALYSOINTI

Esittelemme tässä luvussa kehittämistyömme keskeiset tulokset sekä aineistosta esiin nousseet teemat. Analysoimme tuloksia verraten niitä kehittämistyömme tietoperustaan sekä tavoitteesemme, joka oli kehittää toimintamuotoja sekä menetelmiä, joiden avulla koulunuorisotyö voi tukea kotoutumista Naantalin yläkouluissa. Järjestimme tulokset teemoittain, jonka avulla pysyimme nostamaan kehittämistyössä nousseita olennaisia teemoja. Käytämme haastateltavista termejä H1, H2 ja H3 sekä kyselyyn vastanneista termejä K1 ja K2, koska lupasimme kehittämistyöhömmä osallistuville henkilöille anonymiteetin.

6.1 Yhdenvertaisuus

Tässä alaluvussa käsittelemme yhdenvertaisuuden merkitystä kotoutumisen tukemisessa. Kotoutumisen kannalta on tärkeää, että nuoret tuntevat itsensä yhdenvertaisiksi muiden nuorten kanssa. Myös laki kotoutumisen edistämisestä kertoo, että lain tarkoituksena on lisätä maahanmuuttaneiden yhdenvertaisuutta (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, 1 §). Opinnäyte-työprosessimme aikana laki kotoutumisen edistämisestä uudistettiin ja uusi laki astui voimaan 1.1.2025. Lakia uudistettiin niin, että se ottaa paremmin huomioon eduskunnan edellytykset kotoutumisen edistämisestä sekä toimintaympäristön muuttumisen. (Kotoutuminen.fi 2025.)

Naantalin kaupungin kotouttamissuunnitelmasta selviää, että Naantaliin muuttaville maahanmuuttaneille tarjotaan henkilökohtaista tukea. Naantalissa ensisijaisesti tukea antaa maahanmuuttokoordinaattori. Kotoutumiseen liittyvät tuet kuuluvat tämän lisäksi kunnassa annettaviin peruspalveluihin. Kotoutumista tuetaan laaja-alaisesti ja sen yhtenä tavoitteena on edistää maahanmuuttaneen kielitaitoa sekä vahvistaa maahanmuuttaneen mahdollisuuksia toimia yhteiskunnan jäsenenä yhdenvertaisena muiden kansalaisten kanssa. (Naantalin kaupungin kotouttamisohjelma 2023, 10.) Molemmat kyselyyn vastanneista (K1 ja K2) kertoivat työssään edistävänsä maahanmuuttaneiden nuorten yhdenvertaisuutta, ja mahdollisuuksia edistää suomen kielen taitoa. Lisäksi K1 kertoi auttavansa nuoria löytämään harrastuksen, jonka avulla nuoret löytävät ystäviä ja tuntevat olevansa osa yhteisöä. Ideatyöpajassa yksi nuorista vastasi, ettei koe itseään yhdenvertaiseksi muiden nuorten kanssa huonon suomen kielen taitonsa vuoksi.

Jokainen haastateltava (H1, H2 ja H3) kertoi työssään edistävänsä maahanmuuttaneen nuoren yhdenvertaisuutta oman kohtaamisen avulla. Haasteltavat kertoivat kohtaavansa jokaisen nuoren riippumatta heidän taustoistaan. Raison kaupungin kotouttamisohjelman mukaan yhtenä

tavoitteena on edistää Raisioon muuttaneiden maahan muuttaneiden yhdenvertaisuutta sekä osallisuutta. Raision kaupungin kotouttamisohjelmasta selviää, että Raisiossa vahvistetaan kotoutujien oman äidinkielen sekä kulttuurin ylläpitämistä samanaikaisesti suomen kielen taidon vahvistamista. (Raision kaupunki 2022, 7.) Yhdenvertaisella kohtaamisella haastateltavat luovat nuorelle tunteen, että jokainen yksilö on yhdenvertainen muiden kanssa. Myös ideatyöpajassa nuoret korostivat yhdenvertaisen kohtaamisen merkitystä:

”Että kaikille puhutaan samalla tavalla” (ideatyöpajan nuori)

Työpajan nuoret kokivat myös yhdenvertaisuuden kannalta tärkeäksi kysyä jokaiselta nuorelta itseltään nuoren tilannetta, ettei työntekijä oleta jokaisen maahan muuttaneen haluavan samoja asioita. Opetushallitus linjaa, että kaikkia ihmisiä tulee kohdella samanarvoisina heidän taustastaan riippumatta. Huomioitavaa on, että yhdenvertaisesta kohtaamisesta huolimatta palvelut ja tuki voivat vaihdella nuoren tarpeen mukaan. (Opetushallitus 2025.) H1 toi haastattelussa esille, että jokaisen maahan muuttaneen nuoren yksilöllinen polku räätälöidään kunkin nuoren oman tilanteen mukaan. H2 toi ilmi, ettei omassa työssään vastakkain asettele maahan muuttaneiden nuorten kanssa eri uskontoja ja kulttuureja, sillä hän kohtaa työssään eri kulttuureista tulleita nuoria ja silloin kulttuureiden yhteensovittaminen on suuressa roolissa. H3 toi haastattelussa esiin näkökulmansa maahan muuttaneiden nuorten haasteen suomalaisen kulttuurin hyväksymisessä. H3 kertoi työssään kohtaavansa maahan muuttaneita nuoria, joiden on vaikea hyväksyä suomalaista kulttuuria. H3 korosti kulttuurien yhteensovittamisen tärkeyttä omassa työssään.

Ideatyöpajassa yksi nuorista kertoi huonon luokkahengen olevan esteenä yhdenvertaisuuden kokemukselle. Nuori kertoi luokan sisällä muodostuneen ryhmiä oppilaiden välille ja ryhmistä huudellaan toisille ikävään sävyyn. Nuori toivoi aikuisen puuttuvan luokkahenkeen, jotta kaikki voisivat tuntea itsensä yhdenvertaisiksi luokassa.

Tuloksista sekä tietoperustasta voimme todeta kielitaidon olevan merkityksellisessä roolissa maahan muuttaneen nuoren yhdenvertaisuuden kokemukselle. Opinnäytetyön tietoperustaan sekä tuloksiin nojaten voimme tehdä päätelmän, jonka mukaan yhdenvertainen kohtaaminen sekä kohtelu vaikuttaa merkittävästi yhdenvertaisuuden kokemukseen. Moninaisessa nuorisotyössä yhdenvertainen kohtelu ja kohtaaminen on yksi päätekijöistä. Tarkoituksena ei ole eritellä maahan muuttaneita nuoria ja kantaväestöä erillisiksi ryhmiksi. (Honkasalo, Souto & Suurpää 2007, 12.) Tärkeää on kohdata nuori aina yhdenvertaisesti omana itsenään sellaisena

kuin hän on (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä 2013, 32–38). Loppupäätelmänä voimme todeta, että ilman yhdenvertaisuuden toteutumista ei kotoutuminen sekä integroituminen uuteen yhteiskuntaan ole mahdollista.

6.2 Yksilön kohtaamisen merkitys

”Kohtelen jokaista nuorta tasa-arvoisesti. Kuuntelen jokaista nuorta ja olen läsnä parhaani mukaan. Puhun heille kunnioittaen heitä. Pysin näyttämään, että olen turvallinen aikuinen, jolle voi puhua asiasta kuin asiasta ja se jää meidän väliseksi.” (H2)

”Olla läsnä ja turvallinen aikuinen, joka kuuntelee heitä arkisissa asioissa.” (H2)

”Aina pitäisi selvittää, mikä kunkin tausta on.” (H1)

Yllä olevat lainaukset korostavat yksilön kohtaamisen merkitystä. Kohtaaminen on asettumista toisen ihmisen asemaan, läsnäoloa sekä aitoa kiinnostusta. Arvostavassa kohtaamisessa ihminen kohdataan ilman lokeroitua. Arvostavassa kohtaamisessa on tärkeää antaa aikaa kohtaukselle ja huomioida nuoren yksilölliset tarpeet. Kohtaaminen lähtee pienistä asioista esimerkiksi kysymällä nuorelta: ”Mitä sinulle juuri tänään kuuluu?”. (Diakonissalaitos 2024.)

Kyselyyn vastanneista K1 kertoi työssään kohtaamisen alkavan ensisijaisesti koko perheen kohtaamisesta ja hyvinvoinnin tukemisesta. K1 korostaa, että kun perhe voi kokonaisvaltaisesti hyvin, on tämän jälkeen mahdollista keskittyä yksittäisen perheenjäsenen, tässä tilanteessa nuoren yksittäiseen hyvinvointiin ja tilanteeseen. K1:n työssä kohtaaminen alkaa koko perheestä ja sen jälkeen siirtyy keskittymään yksilön hyvinvointiin. Naantalin kotouttamisohjelman mukaan maahanmuuttokoordinaattori kohtaa Naantaliin tulevat maahan muuttaneet. Maahan muuttaneet saavat henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa tavoitteena vastata heidän yksilöllisiin tarpeisiinsa. (Naantalin kaupungin kotouttamisohjelma 2023, 9.) Työpajan nuoret korostivat kohtaamisen tärkeydessä kuulumisten kysymistä. Nuorten mielestä tärkeää on, että aikuinen kysyy jokaiselta nuorelta itseltään, mikä nuoren tilanne juuri sillä hetkellä on. Nuoret toivoivat, että koulussa järjestetään välitunteja, joissa on mahdollista jutella kiireettömästi muiden nuorten sekä aikuisen kanssa. Nuoret mainitsivat, että aina nuoren asian ei tarvitse olla niin suuri tai ihmeellinen, vaan hyvistäkin asioista on tärkeää päästä kertomaan luotettavalle aikuiselle, joka on aidosti kiinnostunut nuoren tilanteesta.

Jokainen ihminen tarvitsee elämäänsä ihmisiä, jotka ovat aidosti kiinnostuneita heidän elämästään. Erityisesti lapset ja nuoret tarvitsevat elämäänsä turvallisen ja läsnä olevan aikuisen. Joskus nuorisotyöntekijä voi olla ainoa aikuinen, joka kohtaa nuoren arvostaen ja antaa kohtaamiselle aikaa. Nuorisotyöntekijä voi olla nuoren elämän kannalta merkityksellinen tekijä nuoren mielenterveyden sekä turvaverkon kannalta. Jokainen nuori ansaitsee elämäänsä aikuisen, jolla on aikaa ja kiinnostusta kohdata nuori omana itsenään. Kohtaamalla nuori yksilönä antaa se nuorelle tunteen, että hän on tärkeä ja merkityksellinen sekä lisäksi kohtaaminen vahvistaa nuoren mielenterveyttä. Kohtaamisen avulla nuorisotyöntekijä pystyy puuttumaan mahdolliseen kiusaamiseen tai syrjimiseen sekä auttamaan nuorta tunnistamaan omat vahvuutensa. (Mieli 2025.)

Kaikki haastateltavat (H1, H2 ja H3) toivat ilmi haastatteluissa nuoren kohtaamisen merkitystä oman työn onnistumisen kannalta. Nuoren kohtaamisen merkitys toimi jokaisen haastateltavan työn lähtökohdana. H1 korosti luottamuksen rakentamisen tärkeyttä. H1 kokemuksen mukaan nuoren on helpompi kertoa omaan elämään liittyvistä haasteista sekä muista asioista, kun luottamuksellinen suhde on rakennettu työntekijän ja maahan muuttaneen nuoren välille. Tämän jälkeen hänen on helpompi lähteä rakentamaan mahdollisia tukitoimia nuorelle. H1 korosti, että jokainen nuori on yksilöllinen omine vahvuuksineen sekä haasteineen ja työntekijänä on tärkeää muistaa, että kohtaamisen avulla kartoitetaan jokaisen nuoren yksilöllinen tarve. H2 antaa työssään kohtaamisen avulla maahan muuttaneille nuorille työkaluja heidän tulevaisuuttaan varten. H2 korostaakin työnsä lähtökohdana olevan turvallisen sekä läsnä olevan aikuisen rooli. Yksilön kohtaamisen avulla H2 vahvistaa nuorten osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. H3:n työkuvassa yksilöllisen kohtaamisen avulla pyritään kiinnittämään maahan muuttaneita nuoria toimintoihin, joiden avulla näiden nuorten osallisuuden sekä toimijuuden tunne vahvistuu. Osallisuuden sekä toimijuuden kokemuksen vahvistamisella on yhteys kotoutumisen edistämiseen H3:n työssä.

Kuten tietoperustasta nousi esiin, on maahan muuttaneen nuoren kotoutumisen kannalta oleellista, että nuorisotyöntekijä kykenee kohtaamaan nuoren arvostavasti sellaisena kuin hän on sekä kuulemaan nuorta aidosti. Nuorisotyöntekijän on tärkeää ymmärtää nuoren yksilöllinen tilanne ja lähtökohdat. (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä 2013, 32–38.) Yksilön kohtaamisen merkitys on yhteydessä opinnäytetyömme tietoperustaan sekä tuloksiin. Kohtaamisen merkitys korostui opinnäytetyömme jokaisessa tietoperustan alaluvussa. Maahan muuttaneen nuoren elämän kannalta kohtaamisen merkitys on merkityksellisessä asemassa. Aidon, yksilöllisen

kohtaamisen kautta on mahdollisuus vaikuttaa kokonaisvaltaisesti maahan muuttaneen nuoren elämään kotoutumisen näkökulmasta.

6.3 Moniammatillinen yhteistyö

Tässä aluvuossa käsittelemme miten moniammatillinen yhteistyö edistää kotoutumisen tukemista. Moniammatillisen yhteistyön onnistumisen kannalta peruselementtinä on tietää eri ammattikuntien työnkuva ja heidän vaikutuksensa työn onnistumisen kannalta. Koulunuorisotyön työn onnistumisen edellytyksenä on moniammatillinen yhteistyö, jossa tiedonkulku on saumatonta. (Göös 2021.) Moniammatillisessa yhteistyössä eri toimijoiden tiedot sekä taidot kootaan yhteen ja niiden pohjalta toimitaan nuorten eri tarpeiden mukaisesti. Moniammatillisen yhteistyön tarkoituksena on luoda yhteinen tavoite sekä yhtenevä käsitys eri toimintavoista, toimenpiteistä sekä ongelmanratkaisusta. (Isoherranen 2005, 14.)

”Kotoutumisen tukeminen on pelkkää yhteistyötä.” (H1)

H1 korosti kaiken kotoutumisen edistämisen lähtökohtana olevan yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Tätä näkökulmaa vahvistaa Opetus- ja kulttuuriministeriön Valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman (VANUPO) julkaisu, jonka mukaan nuorten hyvinvointia on tuettava yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa yhteistyössä (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024, 24). Naantalissa kotoutumista tuetaan moniammatillisesti tekemällä aktiivista yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Tällä hetkellä Naantalın kaupunki on mukana Yhteisölähtöisen kotoutumisen pilottihankkeessa, jota toteuttaa Suomen Punainen Risti. Hankkeen tavoitteena on kotoutumisen tukeminen uuteen kotikuntaan yhteisölähtöisen kotoutumismallin avulla. Vuonna 2023 Naantalissa on koostettu kotoutumistarjotin, johon on koottu kaikkien niiden toimijoiden palvelut ja toiminnat, jotka tarjoavat tukea maahan muuttaneiden kotoutumiseen. Kotoutumistarjotin löytyy Naantalın kaupungin kotouttamisohjelman liitteistä ja sitä voi hyödyntää maahan muuttaneiden kanssa työskentelevät henkilöt. (Naantalın kaupungin kotouttamisohjelma 2023, 21.)

Raision kotouttamisohjelmasta selviää, että Raisiossa haasteena on kotoutujien vanhempien kokemus riittämättömästä tuesta integroitumisesta yhteiskuntaan sekä riittämätön tuki oman lapsen koulunkäynnin haasteisiin. Myös kouluissa on huomattu haaste tuen riittämättömyydestä. Koulu kokee, että ei kykene yksin vastaamaan kotoutujien tarpeisiin ja siksi tarvitaan moniammatillista yhteistyötä kotoutumisen tukemiseksi. (Raision kaupunki 2022, 18.) H3 kokemuksen

mukaan moniammatillinen yhteistyö ei ole tällä hetkellä riittävää. H3 mukaan tietoa kulkee hyvin vähän työntekijöiden välillä ja hän kokee haastavaksi epätietoisuuden tiedon kulun byrokraatiassa.

Yksi ideatyöpajan nuorista mainitsi luokalla olevan huono luokkahenki, joka ilmenee erilaisina ryhmittyminä luokan sisällä, joista huudellaan toisille ikävään sävyyn. Nuori toivoi, että luokkahenkeä parannettaisiin koulun aikuisten toimesta. Tietoperustan mukaan koulunuorisotyön työkuvaan kuuluu jatkoryhmyttäminen ja luokkahengen parantaminen, jota toteutetaan yhdessä opettajan sekä mahdollisesti oppilashuollon kanssa. Koulunuorisotyön yksi merkittävistä tekijöistä työn onnistumisen kannalta on moniammatillinen yhteistyö. Tiedon on kuljettava eri ammattiryhmien välillä, jotta tilanteisiin pystytään vaikuttamaan. (Moilanen 2024.) Tietoperustan sekä tulosten perusteella voimme todeta moniammatillisen yhteistyön olevan koulunuorisotyön työn onnistumisen kannalta merkittävässä roolissa. Tiedon sekä yhteistyön on toimitava saumattomasti työntekijöiden välillä, jotta moniammatillinen yhteistyö kotoutumisen tukemisessa on onnistunutta.

6.4 Menetelmien merkitys kotoutumisen tukena

Tässä alaluvussa kuvaamme menetelmien merkitystä maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukena. Mitä vaaditaan toimivien menetelmien löytymiseksi maahan muuttaneelle nuorelle ja miten saada nuori sitoutumaan. Toinen opinnäytetyön tekijöistä, joka työskentelee Naantalissa koulunuorisotyöntekijänä, sai Naantalın kaupungin toiselta koulunuorisotyöntekijältä ennakkotietona maahan muuttaneiden nuorten heikosta osallistumisesta eri toimintoihin, joita koulupäivän aikana ja sen jälkeen on järjestetty. Kysyimme nuorten ideatyöpajassa nuorilta ovatko he olleet joskus mukana koulunuorisotyön järjestämässä toiminnassa. Neljästä nuoresta kolme vastasi ei ja yksi kyllä. Lisäksi kysyimme tietävätkö nuoret koulussa järjestettävistä kerhotoiminnoista. Kaikki neljä nuorta vastasivat tietävänsä kerhotoiminnoista, joihin heidän on mahdollista osallistua. Seuraavaksi kysyimme nuorilta minkälaisia toimintoja he kaipaavat koulun arkeen tai sen jälkeen. Neljästä nuoresta kolme kertoi heillä olevan mielekästä vapaaajan tekemistä. Yksi nuori kertoi, ettei harrasta koulun jälkeen mitään ja jää joskus koulun jälkeen viettämään aikaa koulun ympäristöön muutaman oppilaan kanssa. Nuori esitti toiveen pelitoiminnan järjestämisestä koulussa ja koulupäivän jälkeen. Kaksi nuorta kertoi toivovansa kouluun jutteluvälitunteja, joissa olisi aikaa rauhalliselle keskustelulle. Lisäksi nuoret toivoivat

lepovälituntia sekä urheiluvälitunteja. Yksi nuorista kertoi koulun olevan hänelle opiskelua varten, eikä koe tarvitsevan koulupäiväänsä erilaisia toimintoja.

Kaikki haastateltavat (H1, H2 ja H3) nostivat yhdeksi tärkeimmäksi menetelmäksi kohtaamisen. Menetelmien käytössä on hyvä ottaa huomioon yksilön ja ryhmien eri tarpeet. Menetelmiä suunniteltaessa on oleellista ottaa huomioon nuoren tai ryhmän tarpeet ja suunnitella niiden pohjalta toimivat menetelmät kohderyhmälle. On tärkeää muistaa, että menetelmien taustalla on aina tarve ja tavoite, joka sitä ohjaa, vaikka itse toiminta olisikin mukavaa ja yhteisöllistä tekemistä. (Into 2024.)

Toimintoihin sitoutumisen näkökulmasta H3 toi esiin, että nuoret eivät osallistu toimintoihin, jotka aikuiset ovat ennalta päättäneet ilman nuorten kuulemista. H3:n mukaan nuorten sitoutumisen kannalta oleellista on nuorten kohtaaminen ja mukaan ottaminen toimintojen suunnitteluun. H3:n mukaan olisi kuitenkin tärkeää saada nuoret sitoutumaan toimintoihin huolimatta siitä, että jokainen kerta ei olisi itselle mieluisin. H2 mainitsee toiminnallisten menetelmien toimivan parhaiten kohderyhmälleen. Menetelmät, joissa maahan muuttaneiden nuorten osallisuutta sekä sosiaalista kanssakäymistä vahvistetaan ovat toimineet nuorten kanssa. Mitään konkreettista esimerkkiä toiminnoista H2 ei osannut juuri sillä hetkellä antaa. H1 korosti nuoren kohtaamista ja yksilöllisen tarpeen selvittämistä, jonka pohjalta suunnitellaan toimivat menetelmät. Työntekijän näkökulmasta monien eri menetelmien hallitseminen on oleellista, jotta on kykyä räätälöidä menetelmiä kunkin nuoren yksilölliseen tarpeeseen.

”Kaikki menetelmät on riippuvaisia siitä, että ne täytyy pohjautua nuoren yksilölliselle tarpeelle.” (H1)

Nuorten osallistaminen menetelmien suunnitteluun lisää nuorten osallisuuden tunnetta. Nostimme tietoperustassa esiin, että osallisuuden kannalta merkityksellistä on ottaa kohderyhmä mukaan toimintojen suunnitteluvaiheeseen. (Thl 2024b.) Osallisuuden tunne rakentuu kolmesta eri tekijästä: kuulumisesta, osallistumisesta sekä tunne siitä, että kuuluu johonkin (Nivala & Ryyänen 2013, 27). Yhtenä kotoutumisen tavoitteena on lisätä maahan muuttaneen nuoren osallisuutta (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, 1 §). Tietoperustan ja tulosten pohjalta voimme todeta menetelmien käytön olevan merkityksellisessä roolissa kotoutumisen tukemisen kannalta. Tulosten ja tietoperustan mukaan menetelmiä suunniteltaessa on ensiarvoisen tärkeää kohdata maahan muuttanut nuori ja kartoittaa hänen yksilölliset tarpeensa ja tavoitteensa, jonka pohjalta menetelmät suunnitellaan. Nuoren osallistaminen menetelmien valintaan niiltä

osin kuin se on mahdollista, on tärkeää nuoren itsensä kannalta ja se lisää nuoren sitoutumista menetelmiin. Onnistuneiden menetelmien avulla lisätään maahan muuttaneen nuoren kotoutumisen tukemista, osallisuutta sekä toimijuutta. Erilaisten menetelmien toteuttaminen on osa koulunuorisotyön työnkuvaa.

6.5 Yhteiskunnan vastuu kotoutumisen tukemisessa

Yhteiskunta on oleellisessa asemassa kotoutujien hyvään elämään ja turvallisen arjen luomiseen yhteiskunnassa uudessa kotimaassa. Yhteiskunnan tarjoama tuki ja palvelut saattavat olla kotoutujille uutta ja tästä syystä monet kotoutujat turvautuvatkin ensisijaisesti oman yhteisönsä tukeen. (Alitolppa-Niitamo, Fågel & Säävälä 2013, 102.) Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jossa yhteiskunnan vastuu on yhtä tärkeässä roolissa kuin yksilön oma vastuu. Tämän vuoksi on tärkeää, että yhteiskunta tarjoaa maahan muuttaneille rakenteita ja tukea kotoutumisen edistämiseksi. (Reinke & Goller 2022, 96.) Yhteiskunnan tuki ja palvelut ovat merkittävässä roolissa maahan muuttaneiden kotoutumisen näkökulmasta. Yhteiskunnan vastuu kotoutumisen tukemisessa nousi esiin aineiston analysoinnin tuloksena. Käsittelemme tässä alaluussa yhteiskunnan merkitystä kotoutumisen tukemisessa.

Naantalın kaupunki toteuttaa yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa palveluja kotoutumisen edistämiseksi. Naantalissa maahan muuttaneet saavat heti alkuvaiheessa henkilökohtaista ohjausta sekä neuvontaa kotoutumisen edistämiseksi. Henkilökohtaisella ohjauksella tavoitteena on edistää kotoutujan integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan yhdenvertaisena jäsenenä muiden kanssa. Ohjauksessa keskitytään muun muassa kotoutujan asumistilanteeseen, viranomaisten kanssa asiointiin, kielitaidon edistämiseen sekä muiden arkisten asioiden hoitamiseen tai asioimiseen kuten terveydenhuollon palveluiden saatavuuteen. Maahanmuuttokoordinaattori vastaa ensisijaisesti kotoutujien ohjauksesta, tämän lisäksi vastuu on myös kunnan muilla peruspalveluilla.

Naantaliin muuttaville lapsille ja nuorille tarjotaan kymmenen kuukauden mittainen Valmo-opetus, eli valmentava opetus. Valmo-opetus järjestetään Naantalissa joko ostamalla palvelu naapurikunnista tai järjestämällä opetus Naantalissa toimivassa Valmo-ryhmässä. Tämän jälkeen Naantaliin muuttaneet lapset ja nuoret siirtyvät opiskelemaan Naantalın perusopetukseen. Siirtyessään opiskelemaan perusopetuksen luokkaan tavoitteena on integroida maahan muuttanut lapsi tai nuori luokkaan. Maahan muuttaneelle lapselle tai nuorelle laaditaan Naantalissa

henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Nuorisotyöntekijöillä on oma roolinsa maahan muuttaneen nuoren kotoutumisen tukemisessa. Nuorisotyöntekijät kohtaavat maahan muuttaneita lapsia ja nuoria kouluissa, nuoristalolla sekä tapahtumissa. Nuorisotyöntekijät tukevat maahan muuttaneen lapsen tai nuoren kaverisuhteita sekä auttavat esimerkiksi harrastuksen löytämisessä. (Naantalın kaupungin kotouttamisohjelma 2023, 9–21.)

Kyselyiden avulla selvitimme, että K1 tarjoaa maahan muuttaneille perheille henkilökohtaista ohjausta, jonka avulla tukee maahan muuttaneen perheen kotoutumista sekä integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan. K2 tukee maahan muuttaneen lapsen tai nuoren integroitumista kouluun. Lisäksi hän tekee yhteistyötä perustaakseen mahdollisia lisäryhmiä kouluihin sekä kartoittaa koulun resursseja vastaamaan maahan muuttaneen nuoren tarpeisiin.

H1 nosti haastattelussa esiin yhteiskunnan tuen avulla eri toimijoiden verkostoitumista sekä yhteistyön mahdollistamista. H1 kokee, että maahan muuttaneen integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan on helpompaa yhteiskunnan tarjoaman tuen avulla esimerkiksi henkilökohtaisen tuen ja tukihenkilön avulla. H1 korostaa, että maahan muuttaneella itsellään on myös vastuu ylläpitää jo luotuja verkostoja oman arjen onnistumisen kannalta. H2 kokemuksen mukaan maahan muuttaneille järjestettävät tukipalvelut ovat kestoltaan liian lyhyitä. H2 kokee, että tukipalveluiden olisi hyvä jatkua pidempään maahan muuttaneiden perheiden tukena tarjoten heille rinnalla kulkemista jokaisen perheen oman tarpeen mukaan. Raision kaupungin kotouttamisohjelmasta selviää, että maahan muuttaneiden perheiden vanhemmat kokevat tarvitsevansa enemmän tukea integroitumiseen. Kotouttamisohjelmasta nousee erityisesti maahan muuttaneiden lasten ja nuorten koulunkäynnin tukemisen haasteet. Riittävän tuen toteutumiseksi kouluissa tulisi tehdä yhteistyötä moniammatillisesti yli sektori rajojen, sillä koulu ei yksinään pysty tarjoamaan riittävää tukea maahan muuttaneille lapsille ja nuorille. Vastuu riittävän tuen tarjoamisesta kouluissa maahan muuttaneille lapsille ja nuorille on kunnalla. (Raision kaupungin kotouttamisohjelma 2022, 4–18.)

Maahan muuttaneen nuoren kotoutumisen kannalta on tärkeää, että hän kokee olevansa yhteiskunnan yhdenvertainen jäsen (Työ- ja elinkeinoministeriö 2021, 15). Kuten tietoperustasta käy ilmi tulee jokaiselle maahan muuttaneelle tarjota mahdollisuus yksilöllisen polun luomiseen, jotta integroituminen suomalaiseen yhteiskuntaan on mahdollista. Yhteiskunnan vastuu on järjestää maahan muuttaneelle lapselle tai nuorelle mahdollisuus käydä koulua sekä tarjota tukea vapaa-ajan toimintoihin. Tietoperustan sekä tulosten mukaan voimme todeta, että yhteiskunnalla on merkittävä vastuu kotoutumisen tukemisessa. Yhteiskunnan tarjoama tuki on oltava

kokonaisvaltaista perustuen maahan muuttaneen perheen sekä yksilön tilanteeseen ja tukea on tarjottava riittävästi.

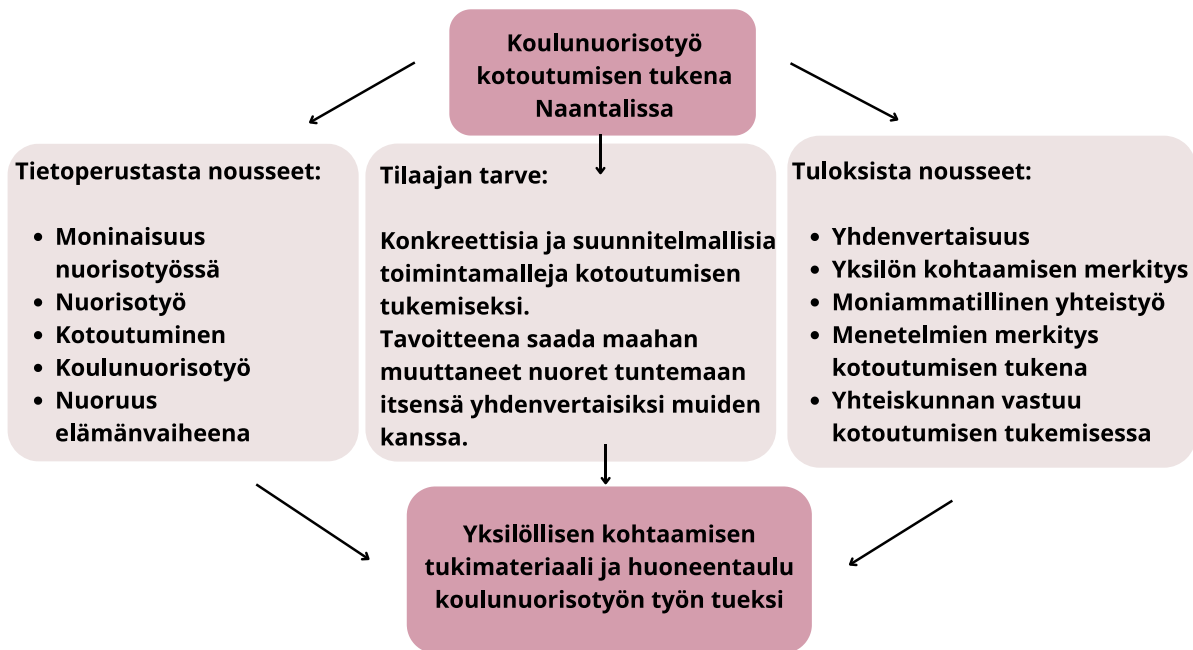
7 MATERIAALI KOULUNUORISOTYÖN TYÖN TUEKSI MAAHAN MUUTTANEIDEN NUORTEN KOTOUTUMI- SEN TUKEMISEKSI

Opinnäytetyömme tuotos koostuu kehittämistyön tilaajan tarpeesta ja toiveista, jotka olivat suunnitelmallinen ja konkreettinen toimintamalli kotoutumisen tueksi. Lisäksi tuotos syntyi opinnäytetyön menetelmien avulla saaduista tuloksista sekä opinnäytetyön tietoperustasta. Menetelmien avulla etsimme vastauksia opinnäytetyömme kehittämiskysymyksiin. Opinnäytetyömme tuotos tulee koulunuorisotyön työn tueksi maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemisessa.

Menetelmien kautta saaduilla tuloksilla oli merkittävä vaikutus tuotoksen syntyyn. Opinnäytetyön menetelmistä nousi viisi teemaa. Teemat näkyvät opinnäytetyön tuotoksessa keskeisessä roolissa. Opinnäytetyön tuotokseen vaikuttaneet tekijät ovat kuvattuna alla olevassa kuviossa 3 (kuvio 3). Koulunuorisotyöntekijä pystyy hyödyntämään tuotosta maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemisessa. Tuotoksessa tulee esiin tuloksista nousseet teemat:

- **Yhdenvertaisuus:** Yhdenvertaisuuden kokemus koostuu useista asioista: riittävä kieli-taito, turvallinen luokkahenki, riittävä tuki sekä yhdenvertainen kohtaaminen sekä koh-telu.
- **Yksilön kohtaamisen merkitys:** Maahan muuttaneen nuoren yksilöllisen kohtaamisen avulla on mahdollisuus vaikuttaa kotoutumisen tukemiseen. Arvostavaan kohtaamiseen tarvitaan aitoa läsnäoloa sekä kiinnostusta nuoren tilanteesta. Nuoren kokonaisvaltaisen tilanteen kartoittaminen on mahdollista läsnä olevan sekä arvostavan kohtaamisen avulla. Kohtaamiselle on tärkeää antaa aikaa sekä muistaa, että jokainen kohtaaminen on tärkeä ja merkityksellinen nuorelle.
- **Moniammatillinen yhteistyö:** Moniammatillisessa yhteistyössä tavoitteena on tuoda eri toimijoiden tiedot sekä taidot yhteen ja luoda niiden pohjalta toimivat toimintamallit kotoutumisen tukemiseksi. Moniammatillisen yhteistyön tarkoituksena on luoda yhteinen tavoite nuorten kotoutumisen tukemiseksi. Koulunuorisotyö toteuttaa moniamma-tillista yhteistyötä yhdessä oppilashuollon sekä koulun henkilökunnan kanssa edistääk-seen nuorten maahan muuttaneiden kotoutumisen tukemista.

- **Menetelmien merkitys kotoutumisen tukena:** On tärkeää ymmärtää, että koulunuorisotyössä menetelmien rakentamiseen vaikuttaa maahan muuttaneen nuoren kohtaaminen. Menetelmien käytössä oleellista on huomioida yksilön sekä ryhmien erilaiset tarpeet. Yhden toimintamallin rakentaminen kotoutumisen tukemiseksi ei ole toimiva johdun nuorten yksilöllisistä tarpeista. Menetelmiä suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon, ettei erottele maahan muuttaneita nuoria omaksi ryhmäksi.
- **Yhteiskunnan vastuu kotoutumisen tukemisessa:** Maahan muuttaneiden kotoutumisen kannalta yhteiskunnan tarjoama tuki ja palvelut ovat merkittävässä roolissa. Kouluilla on vastuu tarjota maahan muuttaneelle nuorelle riittävä tuki. Koulunuorisotyöntekijä on osa koulun henkilökuntaa ja hänellä on oma roolinsa maahan muuttaneen nuoren tukemisessa.

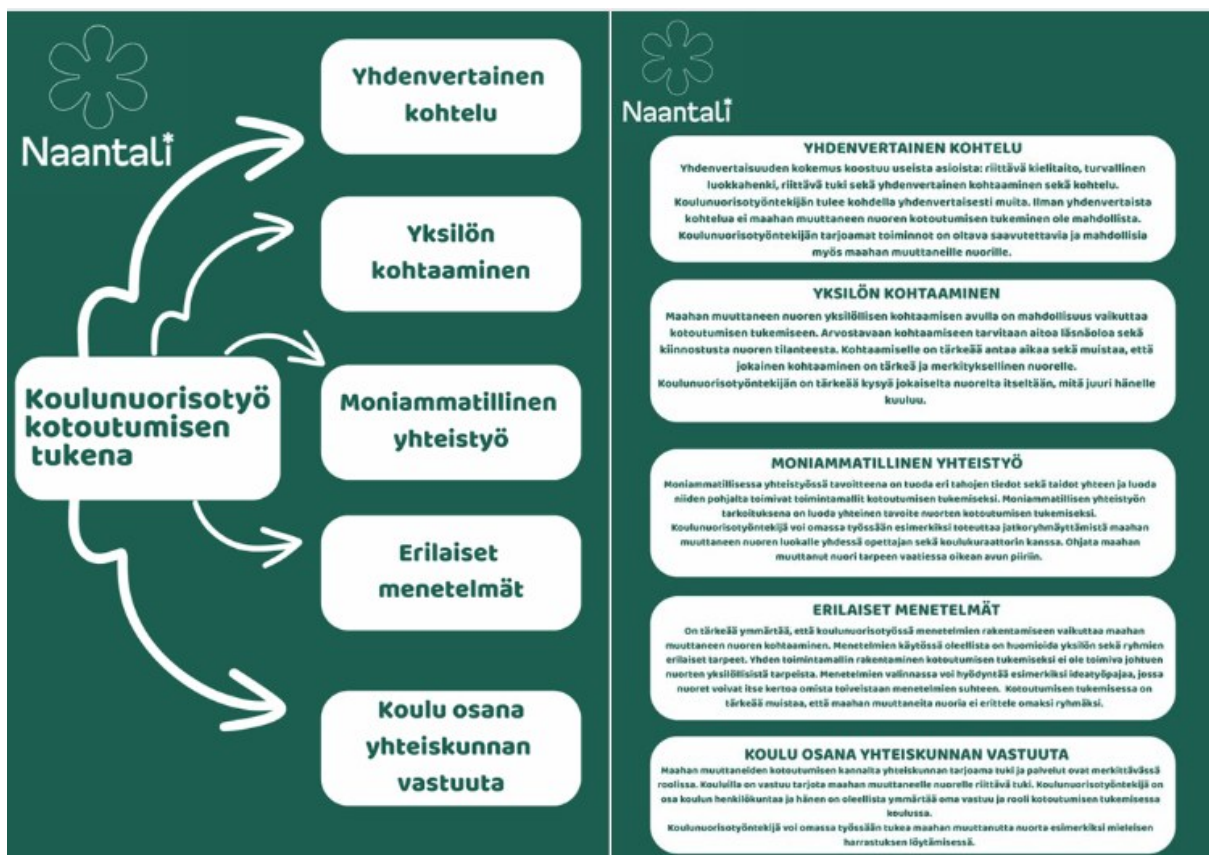

Kuvio 3: Tuotoksen syntyyn vaikuttaneet tekijät

Tukimateriaali koulunuorisotyölle kotoutumisen tukemiseksi

Opinnäytetyön lopullinen tuotos on konkreettinen yksilöllisen kohtaamisen tueksi käytettävä tukimateriaali koulunuorisotyöntekijälle. Tämän lisäksi tuotokseen sisältyy huoneentaulu, jossa on nostettu esille kotoutumisen tukemiseen vaikuttavat tekijät. Tuotoksen avulla koulunuorisotyöntekijä tapaa ja kohtaa jokaisen maahan muuttaneen nuoren yksilöllisesti syyslukukauden

aikana. Tukimateriaalin avulla koulunuorisotyöntekijä selvittää maahan muuttaneen nuoren yksilölliset tarpeet ja toiveet kotoutumisen sekä yleisen kouluviihtymisen tukemiseksi. Opinnäytetyön menetelmien sekä nuorten ideatyöpajasta nousseiden tulosten kautta oli selvää, että valmiiden menetelmien suunnittelu sekä hyödyntäminen nuorten kotoutumisen tukemisessa ei ole maahan muuttaneen nuoren kannalta paras ratkaisu. Tämän lisäksi opinnäytetyöstä rakentuu huoneentaulu koulunuorisotyön työn tueksi. Huoneentaulussa avataan mitkä tekijät vaikuttavat maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemisessa olennaisesti. Huoneentaulussa on tiivistetty opinnäytetyön keskeisimmät tekijät.

Kuva 1: Huoneentaulu ja ydinkohdat kotoutumisen tukemisessa koulunuorisotyössä

The image shows two pages of a document with a dark green background and a white central area. The Naantali logo, a stylized flower, is in the top left of each page. The text is in Finnish. The left page is titled 'Tukimateriaali maahan muuttaneen nuoren kohtaamiseen.' and contains four numbered questions. The right page contains three numbered questions, starting with question 5.

Naantali

Tukimateriaali maahan muuttaneen nuoren kohtaamiseen.

1. Oppilas:
2. Nuoren kuulumiset?
3. Nuoren vapaa-aika / harrastukset:
4. Nuoren kokemus yläkoulusta:

Naantali

5. Nuoren kokemus oman luokan luokkahengestä:
6. Nuoren tarpeet/toiveet koulussa järjestettäviin toimintoihin:
7. Jotain muuta kohtaamisessa ilmennyttä:

Kuva 2: Yksilöllisen kohtaamisen tukimateriaali

8 LOPUKSI

Tässä luvussa pohdimme opinnäytetyötämme kokonaisuutena sekä sen merkitystä koulunuorisotyölle. Vastaamme opinnäytetyömme kehittämiskysymyksiin opinnäytetyöstä nousseiden tulosten pohjalta. Analysoimme opinnäytetyössä käytettyjä menetelmiä sekä koko opinnäytetyömme prosessia. Avaamme tuotoksen mahdollista jatkokäyttöä sekä levittämistä lähikuntien koulunuorisotyön työn tueksi sekä pohdimme opinnäytetyömme merkitystä yhteisöpedagogin ammattialalle. Tässä luvussa pääsee esiin myös opinnäytetyön tilaajan palaute. Lisäksi pohdimme, mitä opinnäytetyömme aiheesta voisi vielä tutkia ja kehittää lisää.

Opinnäytetyön prosessi ja kokonaisuus

Opinnäytetyömme tavoitteena oli selvittää ja kehittää koulunuorisotyön työnkuvaa kotoutumisen tukemiseksi yläkoulussa. Määrittelimme opinnäytetyöllemme prosessin alussa kolme kehittämiskysymystä yhdessä opinnäytetyömme tilaajan sekä opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Opinnäytetyön tavoite sekä kehittämiskysymykset toimivat pohjana koko opinnäytetyöprosessin ajan ja pyrimme löytämään näihin vastauksia. Opinnäytetyössä käytetyt menetelmät valitsimme kehittämistyön kysymysten perusteella. Tavoitteenamme oli saada menetelmien avulla vastauksia kehittämiskysymyksiimme.

Opinnäytetyö prosessin alussa suunnittelimme yhdeksi menetelmäksi haastattelun, joka vaihtui opinnäytetyön ohjaajan kanssa käydyn keskustelun jälkeen kyselyksi. Kyselyn avulla saimme rajattua vastaukset ensimmäiseen kehittämiskysymykseen. Totesimme haastattelun olevan liian laaja ensimmäiseksi menetelmäksi. Kyselyn haasteeksi osoittautui kysymysten laajuus. Osa saaduista vastauksista oli todella laajoja ja olisimme voineet rajata kysymyksiä spesifimmin, jonka myötä vastaukset olisivat vastanneet enemmän opinnäytetyömme aiheeseen. Toinen menetelmämme oli benchmarkkaus, jossa haasteeksi osoittautui alkuperäisen benchmarkkauskohteen tavoittamattomuus. Toisen benchmarkkauskohteen haastateltavat vaihtuivat, mutta vaihdosta huolimatta saimme vastauksia opinnäytetyömme kehittämiskysymykseen. Kolmantena menetelmänä oli ideatyöpaja nuorille. Ennakkotietona meillä oli maahan muuttaneiden nuorten haluttomuus osallistua vastaaviin toimintoihin ja pidimme tämän haasteen mielessä kutsuessamme nuoria työpajaamme. Lopulta työpajaan osallistui neljä maahan muuttanutta nuorta. Vähäisestä osallistujamäärästä huolimatta olimme tyytyväisiä työpajassa nousseisiin asioihin, joiden avulla saimme vastatauksia opinnäytetyömme kolmanteen kehittämiskysymyk-

seen. Opinnäytetyömme prosessin aikana jokaisen menetelmän suhteen tuli muuttujia. Pysyimme mukautumaan muuttuviin tilanteisiin hyvin nopeallakin aikavälillä ja saimme toteutettua menetelmät onnistuneesti.

Opinnäytetyön tuloksena nousi viisi teemaa, jotka ovat keskiössä kotoutumisen tukemisessa koulunuorisotyössä. Opinnäytetyön tulosten mukaan maahan muuttaneiden kotoutumisen tukemisessa vaikuttaa nuoren yhdenvertaisuuden kokemus, yksilön kohtaamisen merkitys, moniammatillinen yhteistyö, menetelmien merkitys kotoutumisen tukena sekä yhteiskunnan vastuu kotoutumisessa ja sen tukemisessa. Näiden tulosten pohjalta syntyi opinnäytetyömme tuotos, joka tukee koulunuorisotyön työtä kotoutumisen tukemisessa yläkoulussa.

Opinnäytetyön aihe sekä tuotos vaikuttaa yhteisöpedagogin ammattialalle mielestämme merkittävästi sekä tuo esiin uusia näkökulmia kotoutumisen tukemisessa. Aikaisempia opinnäytetöitä liittyen kotoutumisen tukemiseen on vielä varsin vähän. Kohtaamistyö on yhteisöpedagogin ydinosaamista ja monet yhteisöpedagogit työskentelevät maahan muuttaneiden kanssa. Opinnäytetyömme aihe on ajankohtainen liittyen maailmantilanteeseen ja tarve laajemmalle tutkimukselle on mielestämme tarpeellinen. Erityisesti nuorten maahan muuttaneiden kotoutumisen tukeminen sekä sen edistäminen käytännön tasolla tarvitsee mielestämme kehittämistä. Lisäksi opinnäytetyötä tehdessä havaitsimme kotoutumiseen sekä maahan muuttaneisiin liittyvien käsitteiden muuttumisen. Pohdimme, että olisi tärkeää tehdä lisää tutkimusta ja jakaa avoimesti tietoa, miten ajankohtaisesti oikeiden käsitteiden käyttö vaikuttaa tutkimusten ja kehittämistöiden luotettavuuteen sekä vastuullisuuteen. Opinnäytetyötä tehdessä oli ajoittain haastavaa löytää ajankohtaista tietoa päivitettyjen käsitteiden käytöstä.

Tilaaajan palaute

Opinnäytetyön tilaaja koki, että opinnäytetyön aihe on tarpeellinen, sillä Naantalissa koulunuorisotyöllä ei ole olemassa olevaa suunnitelmaa kotoutumisen tukemiseksi yläkoulussa. Tilaaja piti opinnäytetyön aihetta ajankohtaisena koko Naantalissa nuorisotieteiden ja opetuspalveluissa. Koska maahan muuttaneita perheitä on Naantalissa parin viimevuoden aikana ollut varsin vähän, on tilaajan mukaan kotoutumisen tukeminen ollut nuorisopalveluiden toiminnassa vähäistä. Tilaaja piti tärkeänä, että opinnäytetyössä nuorten oma ääni ja kokemus pääsi kuuluviin.

Kokonaisuudessaan tilaaja koki, että saimme opinnäytetyössä kerättyä hyvin tietoa, jonka avulla saadaan Naantaliin tietoa ja ymmärrystä kotouttamistyöstä ja sen kehittämisestä. Osa

opinnäytetyön tiedoista oli tilaajalle entuudestaan tiedossa, mutta tulosten kautta tietoisuus vahvistui, kuten suomen kielen taidon merkitys yhdenvertaisuuden kokemukselle. Tilaajan mukaan jatkossa on tarpeellista arvioida Valmo-jakson jälkeen, tarvitseeko maahan muuttanut nuori vielä lisää tukea. Opinnäytetyön tuloksissa nousi turvallisten aikuisten merkityksellisyys kouluissa, joka vahvistaa tilaajan kokemusta siitä, että Naantalın kaupungin toinen koulunuorisotyöntekijän paikka on vakinaistettava. Tilaaja nosti esille, että moniammatillisen yhteistyön toteuttamista nuorisopalveluiden kanssa tehdään Naantalissa vielä vähän ja tilaajan mukaan tämä on selkeä kehittämiskohde Naantalissa.

Tilaajan mukaan opinnäytetyön tuotos toimii hyvänä pohjana ja runkona, josta on hyvä lähteä rakentamaan kotoutumisen tukemista maahan muuttaneille nuorille. Tilaaja mainitsee palautteessa, että opinnäytetyön tuotosta voi koulunuorisotyöntekijöiden lisäksi hyödyntää muut nuorisotyöntekijät omassa työssään. Tilaaja piti tuotosta selkeänä, jonka ansiosta uudetkin työntekijät voivat hyödyntää sitä heti työsuhteensa alkaessa.

Tuotos ja sen hyödyntäminen

Tuotos toimii koulunuorisotyön tukimateriaalina maahan muuttaneiden nuorten kohtaamisessa ja kotoutumisessa. Koulunuorisotyöntekijä voi hyödyntää opinnäytetyöstä syntyneitä tuotosta kohdatessaan maahan muuttaneita nuoria yksilöllisesti. Koulunuorisotyöntekijä voi yksilöllisen kohtaamisen tukimateriaalin avulla kohdata maahan muuttaneen nuoren ja kirjata tapaamisessa esiin nousseet asiat tukimateriaaliin. Yksilöllisen kohtaamisen tukimateriaalin avulla koulunuorisotyöntekijä pystyy suunnittelemaan toimintamalleja maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemiseksi. Opinnäytetyöstä syntynyt huoneentaulu toimii koulunuorisotyöntekijän tukena kotoutumisen tukemisessa yläkoulun ajan. Koulunuorisotyöntekijä pystyy huoneentaulun avulla ottamaan huomioon kotoutumisen tukemiseen liittyvät oleelliset asiat.

Opinnäytetyön tuotos on rakennettu tukemaan Naantalın koulunuorisotyön työnkuvaa. Tuotos on sovellettavissa myös muiden koulunuorisotyöntekijöiden käyttöön, jotka työskentelevät maahan muuttaneiden nuorten kanssa. Naantalın koulunuorisotyöntekijät osallistuvat aktiivisesti Varsinais-Suomen koulunuorisotyön verkostotapaamisiin, jossa tuotosta tullaan jakamaan muiden koulunuorisotyöntekijöiden työn tueksi. Lisäksi sitä voi hyödyntää muut toimijat, kuten kuraattorit ja opinto-ohjaajat. Lisäksi tuotoksesta hyötyvät kaikki, jotka työskentelevät maahan muuttaneiden nuorten parissa. Materiaalia on mahdollista hyödyntää sellaisenaan tai muokata

omia tarpeita vastaavaksi. Opinnäytetyön kohderyhmänä toimii yläkouluikäiset maahan muuttaneet nuoret. Lisäksi tuotosta voi hyödyntää alakouluikäisten maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemisessa. Alakouluikäisten maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen tukemisessa olisi hyvä tehdä tutkimusta ja kehittämistyötä. Maahan muuttaneiden lasten ja nuorten elämän kannalta on merkittävää, että riittävä kotoutumisen tuki alkaa varhaisessa vaiheessa. Opinnäytetyöstä syntyvä tuotos tulee koulunuorisotyöntekijän käyttöön tulevan syyslukukauden aikana. Koulunuorisotyöntekijän on mahdollista muokata tuotosta sen mukaan, mikä parhaiten tukee kohtaamista kotoutumisen tukemiseksi.

Opinnäytetyön kehittämiskysymyksiin vastaukset

Tässä kappaleessa vastaamme lyhyesti opinnäytetyömme kehittämiskysymyksiin koko opinnäytetyömme pohjalta. Onnistuimme opinnäytetyössämme saamaan vastauksia kehittämiskysymyksiimme opinnäytetyössä käytettyjen menetelmien avulla. Rakensimme opinnäytetyön menetelmien sisällöt tukemaan kehittämiskysymyksiä. Menetelmistä saaduilla tuloksilla sekä opinnäytetyön tietoperustan avulla saimme vastattua opinnäytetyömme kehittämiskysymyksiin seuraavasti:

1. Mitä jo nyt tehdään Naantalissa nuorten kotoutumisen tueksi?

Nuoren kotoutumisen tukeminen alkaa Naantalissa koko perheen kohtaamisella sekä kotoutumisen tukemisella. Kun koko perhe voi hyvin ja saa riittävästi tukea, on kotoutumisen tukeminen onnistuneesti nuoren kannalta mahdollista. Maahan muuttaneelle nuorelle tarjotaan yksilöllistä ohjausta ja tukea sekä nuorelle tehdään henkilökohtainen oppimissuunnitelma. Vahvistetaan nuorten suomen kielen taitoa. Maahan muuttaneet nuoret saavat tukea löytääkseen mieleisen harrastuksen sekä löytämään ystäviä, joiden kanssa viettää vapaa-aikaa. Nuorille tarjotaan mahdollisuus osallistua kymmenen kuukauden pituiseen Valmo-jaksoon, jonka jälkeen heidät integroidaan perusopetuksen tavalliseen kotiluokkaan. Perusopetuksessa maahan muuttaneen nuoren tuki jatkuu kotoutumisen tukemiseksi. Maahan muuttaneiden nuorten kotoutumisen edistämiseksi tehdään Naantalissa moniammatillista yhteistyötä yli sektorirajojen. Naantalissa on koottu kotoutumistarjotin, johon on koottu kaikki palvelut ja toiminnat, joita maahan muuttaneiden kanssa työskentelevät voivat hyödyntää. Naantalissa yläkoulussa opiskeleville maahan muuttaneille nuorille on tarjottu koulussa järjestettäviä toimintoja, jotka ovat avoinna myös muille nuorille.

2. Millaisia koulunuorisotyön muotoja voidaan käyttää kotoutumisen tukena?

Menetelmien kautta saadun aineiston perusteella ei noussut mitään yksittäistä toimintaa, jota koulunuorisotyöntekijä voisi hyödyntää omassa työssään kouluissa. Aineistosta korostui nuorten kohtaamisen merkitys sekä kunkin nuoren yksilöllisen tarpeen selvittäminen, jonka pohjalta pystyy rakentamaan toimivia menetelmiä kotoutumisen tukemiseksi. Yleisesti ottaen voidaan todeta aineiston perusteella erilaisten toiminnallisten menetelmien toimivuus kotoutumisen tukena. Valmiiden menetelmien hyödyntämisen sijaan oleellista on selvittää nuorten tarpeet ja toiveet, jonka pohjalta työntekijä suunnittelee toiminnat.

3. Miten maahan muuttaneet nuoret kokisivat itsensä yhdenvertaisiksi muiden kanssa?

Opinnäytetyön tulosten perusteella voidaan todeta yhdeksi merkittäväksi tekijäksi maahan muuttaneiden nuorten yhdenvertaisuuden kokemukselle yhdenvertaisen kohtaamisen merkityksen. Puutteellisen suomen kielen taidon koetaan yleisellä tasolla haasteeksi yhdenvertaisuuden kokemiselle. Koulunuorisotyöntekijän tuki kielitaidon kehittämisessä lisää maahan muuttaneiden nuorten yhdenvertaisuuden kokemusta. Tuloksista nousi luokkahengen vaikutus yhdenvertaisuuden kokemukselle. Erilaiset jatkoryhmäytykset ovat osa koulunuorisotyön työkuva. Jatkoryhmäytysten avulla koulunuorisotyöntekijällä on mahdollisuus vaikuttaa maahan muuttaneiden sekä muiden nuorten yhdenvertaisuuden kokemukseen. Maahan muuttaneiden nuorten tukeminen Suomalaiseen yhteiskuntaan integroitumisessa vahvistaa yhdenvertaisuuden kokemusta. On tärkeää, että koulunuorisotyöntekijä ei aseta ennakko-oletuksia, ettei maahan muuttanut nuori voisi tuntea itseään yhdenvertaiseksi muiden kanssa. Oleellista on selvittää ilman ennakko-oletuksia maahan muuttaneen nuoren oma kokemus yhdenvertaisuudesta ja sen toteutumisesta. Opinnäytetyön kolmas kehittämiskysymys on haasteellinen, sillä se saattaa asettaa valmiiksi oletuksen, etteivät maahan muuttaneet nuoret koe itseään yhdenvertaisiksi muiden nuorten kanssa.

Opinnäytetyön prosessin alussa meillä oli yhteinen näkemys kehittämistyöstä syntyvästä tuotoksesta. Kehittämistyön edetessä tuli ilmi, ettei valmiiden menetelmien sekä toimintamallien suunnittelu koulunuorisotyölle kotoutumisen tukemiseksi ole maahan muuttaneiden nuorten kannalta toimiva ratkaisu. Tulosten ja tietoperustan perusteella voimme todeta, että koulunuorisotyössä kotoutumisen tukeminen perustuu maahan muuttaneen nuoren yhdenvertaiseen koh-

teluun, yksilölliseen kohtaamiseen, moniammatilliseen yhteistyöhön, menetelmien merkityksellisyyteen sekä yhteiskunnan vastuuseen. Toivomme, että tämän opinnäytetyön pohjalta syntynyt tuotos tulee käyttöön Naantalissa lisäksi muissa kouluissa ja kotoutumisen tukeminen tulisi osaksi työnkuvaa vielä enemmän.

LÄHTEET

Alitolppa-Niitamo, Anne & Fågel, Stina & Säävälä, Minna 2013. Olemme muuttaneet – ja koudumme: Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: Väestöliitto, Monikulttuurinen osaamiskeskus.

Cantell, Matti, Allianssi & Suomen nuorisoyhteistyö Allianssi 2000. Monikulttuurisen nuorisotyön käsikirja. Helsinki: LK-kirjat.

Diakonissalaitos 2024. Ihmisarvoinen kohtaaminen on vaikuttavan työn ydin. Viitattu 15.2.2025. <https://www.hdl.fi/blog/ihmisarvoinen-kohtaaminen-on-vaikuttavan-tyon-ydin/>

Dookie, Gyan & Hautio, Minna & Lind, Kimmo & Nordlund, Sanna 2024. Opetusmateriaali/suullinen tiedonanto. Viitattu 29.11.2024. <https://moodle.humak.fi/mod/book/view.php?id=261115&chapterid=25835>

Günther, Kirsi & Hasanen, Kirsi & Juhlia, Kirsi 2025. Tietoarkisto. Johdanto: analyysi ja tulkinta. Viitattu 7.2.2025. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/analyysi-ja-tulkinta/>

Göös, Petra 2021. Yhteistyön monet mahdollisuudet koulunuorisotyöntekijän kanssa. Viitattu 15.2.2025. <https://nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2022-01/Koulunuorisotyön%20Liito-lehdessä.pdf>

Honkasalo, Veronika & Souto, Anna-Mari & Suurpää, Leena 2007. Mikä tekee nuorisotyöstä monikulttuurisen? Kokemuksia, käytäntöjä ja haasteita 10 suurimassa kunnassa. Viitattu 12.12.2024. <https://edition.fi/nuorisotutkimusseura/catalog/download/364/294/873-1?inline=1>

Humak 2025. Opetussuunnitelmat (OPS). Koulutuskohtaiset kompetenssit. Yhteisöpedagogi (AMK). Viitattu 15.2.2025. https://opiskelijanopas.humak.fi/?page_id=920

Hännikäinen-Uutela, Anna-Liisa & Penttinen, Pekka 2023. Koulunuorisotyö. Osaamiskeskus Nuoska. Viitattu 11.12.2024. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/793287/URNISBN978952344514.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Into 2024. Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry. Toiminnalliset ja luovat menetelmät ovat sosiaalisen vahvistamisen ja kasvatustyön kovaa ydintä. Viitattu 15.2.2025. <https://www.intory.fi/ajankohtaista/uutiset/toiminnalliset-ja-luovat-menetelmat-ovat-sosiaalisen-vahvistamisen-ja-kasvatustyon-kovaa-ydinta/>

Isoherranen, Kaarina. 2005. Moniammatillinen yhteistyö: Välineitä koulutukseen ja yhteistyön kehittämiseen. Helsinki: WSOY.

Isola, Anna-Maria & Kaartinen, Heidi & Leemann, Lars & Lääperi, Raija & Schneider, Taina & Valtari, Salla & Keto-Tokoi, Anna 2017. Mitä osallisuus on?: Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 2.12.2024. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Juhila, Kirsi 2025. Tietoarkisto. Teemoittelu. Viitattu 7.2.2025. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/>

Kauppinen Eila, Kiilakoski Tomi & Kivijärvi, Antti 2024. Vapaata kuin umpihanki? Huomioita koulunuorisotyön laadusta ja sen kehittämissuunnista. Teoksessa Anna-Liisa Hännikäinen-Uutela & Pekka Penttinen, Koulunuorisotyö. Viitattu 12.12.2024. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/793287/URNISBN978952344514.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Kolehmainen Marjo & Lahtinen Pauliina 2024. Kouluissa toimivien nuorisotyöntekijöiden kollektiivinen ammattialaymmärrys ja kehittävä työote. Teoksessa Anna-Liisa Hännikäinen-Uutela & Pekka Penttinen, Koulunuorisotyö. Viitattu 12.12.2024. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/793287/URNISBN978952344514.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Kolehmainen, Marjo & Lahtinen, Pauliina 2014. Nuorisotyötä koulussa: yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 11.12.2024. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/05/Nuorisotyota-koulussa-web.pdf>

Korpela, Emilia 2024. Salwan Ghazi tuli Suomeen vihaisena nuorena miehenä – nyt hän haluaa yhdistää kantasuomalaiset ja maahanmuuttajat. Yle 21.4.2024. Viitattu 3.1.2025. <https://yle.fi/a/74-20084336>

Kotoutuminen.fi 2024. 14. Edistetään kotoutumista tukemalla perheitä. Viitattu 16.12.2024. <https://kotoutuminen.fi/tuetaan-perheita>

Kotoutuminen.fi 2025. Kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24). Viitattu 11.2.2025. <https://kotoutuminen.fi/koto24>

Kytömäki, Anu 2022. Eläkeliitto. Moninaisuus vai monikulttuurisuus. Viitattu 7.4.2025. <https://www.elakeliitto.fi/blogit/moninaisuus-vai-monikulttuurisuus>

Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, 1§. Viitattu 16.12.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230681>

Lastensuojelun Keskusliitto 2022. Kuinka suorittaa nuoruus? Viitattu 22.12.2024. <https://www.lskl.fi/tiedotteet/kuinka-suorittaa-nuoruus/>

Latimore, T. Lorraine, Peguero, A. Anthony, Popp, Ann Marie, Shekarkhar, Zahra & Koo, Dixie. J. 2018-06. School-Based Activities, Misbehavior, Discipline, and Racial and Ethnic Disparities. Education and urban society, 50(5), pp. 403-434. Viitattu 8.3.2025. <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/0013124517713603>

Laurila, Eija 2024. Suullinen tiedonanto 11.11.2024.

Mieli 2025. Nuorten mielenterveyden vahvistaminen nuorisotyössä. Viitattu 15.2.2025. <https://mieli.fi/materiaalit-ja-koulutukset/tietoa-mielenterveyden-vahvistamisesta/lapset-ja-nuoret/mielenterveys-nuorisotyossa/nuorten-mielenterveyden-vahvistaminen-nuorisotyossa/>

Minilex 2025. Mikä on henkilörekisteri? Viitattu 13.2.2025. <https://www.minilex.fi/a/mika-on-henkilorekisteri>

Moilanen, Ulla-Riitta 2024. Kanuuna: Nuorisotyö koulussa. Viitattu 11.12.2024. <https://www.nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2021-08/Nuorisoty%C3%B6%20koulussa%20koonti.pdf>

Moilanen, Ulla-Riitta 2021, 1:55–30:04. Tervetuloa koulunuorisotyöhön; Koulunuorisotyöntekijän tehtäväkuva ja toimivat käytänteet. Osaamiskeskus Nuoska – Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Viitattu 12.12.2024. <https://www.youtube.com/watch?v=yhTyTZXcLdA>

Naantalin kaupungin kotouttamisohjelma 2023–2026. Viitattu 15.2.2025. <https://www.naantali.fi/sites/default/files/media/file/Kotouttamisohjelma%202023-2026.pdf>

Naantali 2024a. Koulunuorisotyöntekijä. Viitattu 3.1.2025. <https://www.naantali.fi/fi/hyvinvointi-ja-harrastukset/nuorten-palvelut/koulunuorisotyoko/koulunuorisotyontekija>

Naantali 2024b. Maijamäen koulu. Viitattu 3.1.2025. <https://www.naantali.fi/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/peruskoulut/majamaen-koulu>

Naantali 2024c. Nuorten palvelut. Viitattu 3.1.2025. <https://www.naantali.fi/fi/hyvinvointi-ja-harrastukset/nuorten-palvelut>

Naantali 2024d. Suopellon koulu. Viitattu 3.1.2025. <https://www.naantali.fi/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/peruskoulut/suopellon-koulu>

Naantali 2024e. Toimintakertomus. Ei julkaistu. Viitattu 20.2.2025.

Nivala, Elina & Rynänen, Sanna 2013. Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia. Sosiiaalipedagoginen aikakauskirja: vuosikirja 2013: 14 vuosikerta. Viitattu 2.12.2024.

https://www.academia.edu/11188409/Kohti_sosiaalipedagogista_osallisuuden_ideaalia

Nuorisola 2024. Nuorisotyön ammattieettiset ohjeet. Viitattu 11.12.2024. <https://nuorisola.fi/nuorisotyon-ammattieettiset-ohjeet/>

Nuorisolaki 1285/2016, 3§. Viitattu 16.12.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät: Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3.–4. painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Opetushallitus 2025. Yhdenvertaisuus. Miina ja Ville: Opettajan aineisto. Viitattu 11.2.2025. <https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/miina-ja-ville-opettajan-oppaita/miina-ville-ja-oikeudenmukaisuus/kappalekohtaiset-5>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2024. Vahvistetaan nuorten hyvinvointia monialaisin toimenpitein: Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO) 2024–2027. Opetus ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2024: 21. Viitattu 11.12.2024. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165597/OKM_2024_21.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Pulkkinen, Lea & Ahonen, Timo & Ruoppila, Isto & Aunola, Kaisa, PS-kustannus & Santalahti-kustannus. 2023. Ihmisen psykologinen kehitys. 10., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Raision kaupunki. Kotouttamisohjelma 2022–2025. Viitattu 15.2.2025. <https://raisio.fi/sites/default/files/media/file/Kotouttamisohjelma%202022-2025.pdf>

Reinke, Hannes & Goller, Michael 2022. Supporting Young Immigrants in Their Transition From School to Work? A Staff Perspective on Challenges of Vocational Integration Classes. *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 92–119. Viitattu 27.2.2025. <https://journals.sub.uni-hamburg.de/hup2/ijrvet/article/view/800/327>

Tenk 2024. Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK). Viitattu 10.2.2025. <https://tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>

Tenk 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakkoarviointi Suomessa. Tutkimustieteellisen neuvottelukunnan julkaisuja. Viitattu 28.1.2025. https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakkoarvioinnin_ohje_2020.pdf

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2024a. Maahanmuuttaneiden lasten, nuorten ja perheiden terveys. Viitattu 18.11.2024. <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-omniaisuus/maahanmuutto-ja-hyvinvointi/maahanmuuttaneiden-lasten-nuorten-ja-perheiden-terveys>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitost 2024b. Osallisuuden edistäminen. Viitattu 16.12.2024. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen>

Terveyden ja hyvinvoinninlaitost 2024c. Vertaisarviointi. Viitattu 25.11.2024. <https://thl.fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sokra/hankkeet-ja-hanketuki/arviointi/vertaisarviointi>

Tilastokeskus 2024. Maahanmuuttojen määrä ennätysuuri Suomessa vuonna 2023. Viitattu 26.11.2024. <https://stat.fi/julkaisu/clmixlq2e5fnt0bw60d4l2t7g>

Toimintakertomus 2023. Naantalint kaupungint nuorisopalvelut. Ei julkaistu.

Turku 2024. Valmistava opetus (VALMO). Viitattu 3.1.2024. <https://www.turku.fi/palvelut/valmistava-opetus-valmo>

Työelämävalmennus 2024. Aivoriihi. Viitattu 26.11.2024. <https://tevere.fi/aivoriihi/>

Työ- ja elinkeinoministeriö 2021. Kotoutumisen sanasto: 1. laitos. Viitattu 12.12.2024.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163545/TEM_2021_54.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vilka, Hanna. PS-kustannus. 2015. Tutki ja kehitä. 4., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

LIITTEET

Liite 1. Koulunuorisotyö kotoutumisen tukena -kyselyn kysymykset

1. Minkälaista työtä teet nuorten kotoutumisen tukemiseksi?
2. Miten työsi edistää nuorten kotoutumista?
3. Minkälaisia menetelmiä tai keinoja käytät työssäsi nuorten kotoutumisen tukena?
4. Mikä on mielestäsi oleellista nuorten kotoutumisen tukemisessa?

Liite 2. Benchmarkkauksen haastattelukysymykset

1. Mikä on kohderyhmäsi ikä?
2. Miten työsi edistää kotoutumista?
3. Millaisia menetelmiä käytät työssäsi kohderyhmäsi kanssa?
4. Mitkä menetelmät koet oleelliseksi kohderyhmäsi ajatellen?
5. Oletko kohdannut menetelmiä tai toimintatapoja, joita et käyttäisi kohderyhmäsi kanssa?

Liite 3. Wilma-tiedote vanhemmille

Hei,

Olen Naantalın koulunuorisotyöntekijä. Viimeistelen työni ohella opintoja Humanistiseen ammattikorkeakouluun. Teen tällä hetkellä opinnäytetyötäni Naantalın nuorisopalveluille, jossa tarkoituksena on kehittää Naantalın koulunuorisotyön kotoutumisen tuen mallia. Toteutan tähän liittyen nuorille työpajan yläkoulussa. Työpajassa nuoret pääsevät itse kertomaan ajatuksiinsa ja toiveitaan liittyen kotoutumisen tukemiseen, koulun arjessa tapahtuvaan yhteiseen toimintaan sekä miten voimme koulunuorisotyöntekijöinä olla heidän tukena missä tahansa asiassa. Työpaja toteutetaan torstaina 23.1. ja se kestää yhden oppitunnin ajan. Osallistuminen on nuorelle vapaaehtoista sekä tarvitsen alle 15-vuotiaan nuoren huoltajalta luvan nuoren osallistumisesta työpajaan. Työpaja on sovittu koulun henkilökunnan kanssa. Mikäli et halua nuoresi osallistuvan työpajaan, vastaa tähän viestiin. Työpajassa on mukana opinnäytetyöparini Riina Laakso.

Ystävällisin terveisin,

koulunuorisotyöntekijä Meeri Laiho

Liite 4. Ideatyöpajan runko

Kyllä/ei kysymykset nuorille:

1. Tiedätkö, kuka koulunuorisotyöntekijä on?
2. Oletko joskus ollut mukana koulunuorisotyön toiminnassa?
3. Tiedätkö, että koulussa järjestetään kerhoja?

Avoimet kysymykset nuorille:

1. Millaista toimintaa toivoisit koulunuorisotyön järjestävän koulu päivän aikana tai sen jälkeen?
2. Tuntuuko teistä, että olette samanarvoisia muiden oppilaiden kanssa
3. Mitä pitäisi tehdä, että kaikki oppilaat tuntisivat olevansa samanarvoisia muiden kanssa koulussa?
4. Mikä on koulussa parasta?

Liite 5. Huoneentaulu ja ydinkäsitteet

Naantali*

YHDENVERTAINEN KOHTELU

Yhdenvertaisuuden kokemus koostuu useista asioista: riittävä kielitaito, turvallinen luokkahenki, riittävä tuki sekä yhdenvertainen kohtaaminen sekä kohtelu. Koulunuorisotyöntekijän tulee kohdella yhdenvertaisesti muita. Ilman yhdenvertaista kohtelua ei maahan muuttaneen nuoren kotoutumisen tukeminen ole mahdollista. Koulunuorisotyöntekijän tarjoamat toiminnot on oltava saavutettavia ja mahdollisia myös maahan muuttaneille nuorille.

YKSILÖN KOHTAAMINEN

Maahan muuttaneen nuoren yksilöllisen kohtaamisen avulla on mahdollisuus vaikuttaa kotoutumisen tukemiseen. Arvostavaan kohtaamiseen tarvitaan aitoa läsnäoloa sekä kiinnostusta nuoren tilanteesta. Kohtaamiselle on tärkeää antaa aikaa sekä muistaa, että jokainen kohtaaminen on tärkeä ja merkityksellinen nuorelle. Koulunuorisotyöntekijän on tärkeää kysyä jokaiselta nuorelta itseltään, mitä juuri hänelle kuuluu.

MONIAMMATILLINEN YHTEISTYÖ

Moniammatillisessa yhteistyössä tavoitteena on tuoda eri tahojen tiedot sekä taidot yhteen ja luoda niiden pohjalta toimivat toimintamallit kotoutumisen tukemiseksi. Moniammatillisen yhteistyön tarkoituksena on luoda yhteinen tavoite nuorten kotoutumisen tukemiseksi. Koulunuorisotyöntekijä voi omassa työssään esimerkiksi toteuttaa jatkoryhmyttämistä maahan muuttaneen nuoren luokalle yhdessä opettajan sekä koulukuraattorin kanssa. Ohjata maahan muuttanut nuori tarpeen vaatiessa oikean avun piiriin.

ERILAISET MENETELMÄT

On tärkeää ymmärtää, että koulunuorisotyössä menetelmien rakentamiseen vaikuttaa maahan muuttaneen nuoren kohtaaminen. Menetelmien käytössä oleellista on huomioida yksilön sekä ryhmien erilaiset tarpeet. Yhden toimintamallin rakentaminen kotoutumisen tukemiseksi ei ole toimiva johtuen nuorten yksilöllisistä tarpeista. Menetelmien valinnassa voi hyödyntää esimerkiksi ideatyöpajaa, jossa nuoret voivat itse kertoa omista toiveistaan menetelmien suhteen. Kotoutumisen tukemisessa on tärkeää muistaa, että maahan muuttaneita nuoria ei erittele omaksi ryhmäksi.

KOULU OSANA YHTEISKUNNAN VASTUUTA

Maahan muuttaneiden kotoutumisen kannalta yhteiskunnan tarjoama tuki ja palvelut ovat merkittävässä roolissa. Kouluilla on vastuu tarjota maahan muuttaneelle nuorelle riittävä tuki. Koulunuorisotyöntekijä on osa koulun henkilökuntaa ja hänen on oleellista ymmärtää oma vastuu ja rooli kotoutumisen tukemisessa koulussa.

Koulunuorisotyöntekijä voi omassa työssään tukea maahan muuttanutta nuorta esimerkiksi mieleisen harrastuksen löytämisessä.

Liite 6. Yksilöllisen kohtaamisen tukimateriaali**Naantali*****Tukimateriaali maahan muuttaneen nuoren kohtaamiseen.**

- 1. Oppilas:**

- 2. Nuoren kuulumiset?**

- 3. Nuoren vapaa-aika / harrastukset:**

- 4. Nuoren kokemus yläkoulusta:**

